

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ**

**Ք ԱՐՏԱՀԱՏ
2018թ.**

Ց Ա Ն Կ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	3
2. ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ	5
3. ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	8
4. ԶԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	9
5. ԲՆԱԿԿՈՍՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	12
6. ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՉԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	15
7. ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ.....	16
8. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	19
9. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	24
10. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	28
11. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	35
12. ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	38
13. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	39
14. ԱՌԵՎՏՐԻ, ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	43
15. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ.....	48
16. ԸՆՏԱՆԻՔԻ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՎ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ.....	52
17. ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ.....	54

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ / առ. 01.01.2018թ./

ՀՀ Արարատի մարզպետարանը 2017թ. իր գործունեությունն իրականացրել է առաջնորդվելով ՀՀ Սահմանադրությամբ, ՀՀ օրենքներով, ՀՀ Նախագահի հրամանագրերով, կարգադրություններով, ՀՀ կառավարության և ՀՀ վարչապետի

որոշումներով, ինչպես նաև մարզպետի որոշումներով, կարգադրություններով և աշխատակազմի ղեկավարի հրամաններով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Արարատի մարզպետարանում մուտքագրվել է 12813 փաստաթուղթ, որից 10882-ը՝ «Mulberry» էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության համակարգով:

Մուտքագրված փաստաթղթերից.

4631-ը ստացվել է վերադաս մարմիններից, նախարարություններից և այլ գերատեսչություններից,

5462-ը՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից և այլ կազմակերպություններից, որից

2757 -ը՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ընդունված իրավական ակտերի փաթեթներ,

2720 -ը՝ քաղաքացիներից ստացված դիմումներ, բողոքներ և առաջարկություններ:

Վերադաս մարմիններ և այլ կազմակերպություններ են հասցեագրվել 8405 փաստաթուղթ:

2017թ. ընթացքում, համաձայն սահմանված կարգի, կատարվել է քաղաքացիների ընդունելություն: Բազմաբնույթ հարցերով հաշվառվել և ընդունելությանն են մասնակցել 659 քաղաքացի:

2017թ. ընթացքում մարզպետի կողմից ընդունվել է 141 որոշում, 256 կարգադրություն:

Քաղաքացիական ծառայության մասին ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վերապատրաստվել են մարզպետարանի աշխատակազմի 37 քաղաքացիական ծառայողներ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ուսումնասիրվել է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ընդունված 16961 իրավական ակտ, որից 3328-ը՝ ավագանու որոշում, համայնքի ղեկավարի 10889 որոշում և 2137 կարգադրություն:

Վերանայման կամ վերացման առաջարկությամբ վերադարձվել է ՀՀ օրենսդրությանը հակասող 111 իրավական ակտ, այդ թվում ավագանու 68 որոշում, համայնքի ղեկավարի 39 որոշում և 4 կարգադրություն: Նշված բոլոր 111 իրավական ակտերն օրենքով սահմանված ժամկետում վերանայվել և համապատասխանեցվել են ՀՀ օրենսդրությանը:

2017 թվականի ընթացքում սահմանված կարգով կազմակերպվել և իրականացվել է մարզպետի և մարզպետարանի գործունեության լուսաբանում, պաշտոնատար անձանց հանդիպումներ զանգվածային լրատվամիջոցների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, նյութերը տեղադրվել են մարզպետարանի կայքում, տրամադրվել, տարածվել և լուսաբանվել են տեղական և հանրապետական ՉԼՄ-ներով՝ «Արարատ» մարզային հեռուստատեսության, «Արարատ» մարզային, «Արտաշատ» թերթերի, «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի, և հանրապետական այլ լրատվամիջոցներով:

2. ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Մարզպետարանը սպասարկում է 261 կազմակերպությունների, այդ թվում 150 մարզային ենթակայության, 97 համայնքների և 14 համայնքային ենթակայության ամբուլատորիաների:

2017թ. պետական բյուջեից մարզպետարանի ենթակայության հիմնարկներին հատկացված ֆինանսական միջոցների ընդանուր գումարը կազմում է 8մլր. 345.1 մլն. դրամ, փաստացի ֆինանսավորվել է 8մլր. 056.1մլն. դրամ, կատարողականը կազմել է 96.5%:

Կազմվել է մարզի համայնքների 2017թ. բյուջեների ամփոփ տեղեկանքը՝ ըստ տնտեսագիտական և գործառնական դասակարգման, ներկայացվել է ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն, մեթոդական օգնություն է ցույց տրվել մարզի 95 համայնքների ղեկավարներին և աշխատակազմերի հաշվապահներին՝ համայնքների 2017 թ. բյուջեների նախագծերի կազմման ուղղությամբ:

ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԻ
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

		2017թ		
		պլան	Ֆինանսավորում	Կատ. %
	1	2	3	4
1	Ապարատի պահպանում	486142.4	482110.27	99.1
2	Մարզային նշանակության ավտոճ. ձմեռ. պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում	46905.0	46905.0	100
3	Թանգարանային ծառայություն	17753.5	17753.5	100
4	Մշակութային միջոցառումների իրականացում	3195.4	2705.8	84.7
5	Երաժշտական և արվեստի դպրոցներում ազգային, փողային և լարային նվագարանների գծով ուսուցում	29341.0	29341.0	100
6	Նախադպրոցական կրթություն	86142.0	86142.0	100
7	Հանրակրթություն	6633726.1	6633645.8	99.9
8	Ներառական կրթություն	240847.3	240847.3	100
9	Անապահով երեխաների դասագրքերի ձեռք բերում	113.2	113.2	100
10	Այլընտարանքային ծառայության ապահովում	5670.0	5670.0	100
11	Պահուստային ֆոնդ	411557.8	196988.98	47.86
12	Պետական աջակցություն սահմանամերձ համայնքներին	23542.8	17947.15	76.23
13	Պետական նշանակության ավտոճանապարհների հիմնանորոգում	15000.0	9583.6	63.9
14	Ատեստավորման միջոցով որակավորում ստացած ուսուցիչներին հավելավճարների տրամադրում	5913.9	5895.3	99.7
15	Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների սոցիալական փաթեթով ապահովում	339336.0	280425.18	82.6
16	Ընդամենը՝	8345186.4	8056074.08	96,5
17	Դոտացիա՝ համայնքներին	4.438.150.	4.438.150.	100

ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝	12751604.7	12482565.5	97.9
-----------	------------	------------	------

ՀՀ պետական բյուջեից մարզպետարանի և մարզպետարանի ենթակայության հիմնարկների ֆինանսավորման, համայնքներում մուտքերի ընթացքի, ինչպես նաև առողջապահական ՓԲԸ-ների ֆինանսավորման վերաբերյալ.

ՀՀ 2017թ. պետական բյուջեն հաստատվելուց հետո՝ կազմվել է մարզի 107 հանրակրթական դպրոցների, 2 թանգարանների համար բյուջեից կատարվող հատկացումների ամփոփ նախահաշիվները, բյուջեով նախատեսված ծախսերի բաշխումը՝ եռամսյակային կտրվածքով:

Համայնքներից ընդունվել, ամփոփվել, քննարկվել և ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն է ներկայացվել մարզի համայնքների 2016թ. տարեկան բյուջեների կատարման ամփոփ տեղեկանքը՝ ըստ առանձին եկամտատեսակների:

Սահմանված կարգով՝ եռամսյակային կտրվածքով, ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն է ներկայացվել հաշվետվություններ մարզպետարանի և մարզային ենթակայության հիմնարկների ֆինանսավորման, վարձավճարների գանձման, համայնքների բյուջեների եկամուտների և ծախսերի կատարման վերաբերյալ:

Ամփոփվել է մարզի համայնքների ամսական, եռամսյակային, կիսամյակային և իննը ամսվա բյուջեների կատարողականը:

Ընդունվել, ամփոփվել և ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն է ներկայացվել մարզի կրթության համակարգի հիմնարկների 2017-2018թթ. ուստարվա տարիֆիկացիաները:

Համայնքների 2017թ. բյուջեով եկամտային մասը /առանց օտարումից մուտքերի և տարվա սկզբի մնացորդի/ նախատեսվել էր.

6 մլրդ 834.7մլն դրամի չափով, որի դիմաց փաստացի մուտքը կազմել է 6 մլրդ 907.7 մլն դրամ, կամ 101.1%, նախորդ տարվա համեմատությամբ ավել է մուտքագրվել 442.4մլն. դրամով, ինչը պայմանավորված է ինչպես ապառքների, այնպես էլ հաշվարկային ցուցանիշների ավել պլանավորմամբ:

Սեփական եկամուտների գծով նախատեսված 2 մլրդ 227.7մլն դրամի դիմաց փաստացի հավաքագրվել է 2 մլրդ 365.7մլն դրամ, սեփական եկամուտների պլանը կատարվել է 106.2% -ով;

ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՊԼԱՆ-ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԸ

	2016թ			2017թ		
	պլան	փաստացի	կատ.%	պլան	փաստացի	կատ.%
	տարեկան			տարեկան		
1	2	4	5	6	8	9
Հողի հարկ	610266.0	589900	96.7	649.506.5	658.755.8	101.4
Գույքահարկ	707.272.0	776.451.0	109.8	869.667.1	955.211.9	109.8
Տեղական տուրք	70.748.5	72.885.0	103.0	85.853.6	91.962.1	107.1
Պետական տուրք	41.800.0	37.959	90.8	40.200	42.289.5	105.2
վարձակալություն	194.149	140.244	72.2	190.470.0	195.002.3	102.4
Այլ մուտքեր	210.851.0	212.792	100.9	392.092	422.574.0	107.8
Դոտացիա	4.438 149.6	4.438.150	100	4.481.446.4	4.481.271.4	100.0
Պատվ. փազրորություն	33.777.0	33.378	98.8	37.248.8	33.533.0	90.0
Սուբվենցիա երաժշտ. դպրոց	29.341.0	29,341.0	100	29.341.0	29.163.7	92.6
դրամաշնորհ ընդացիկ	169.074.1	96.490.3	57.0			
Դրամաշնորհ կապիտալ	9.322.2	9.058.2	97.1			
Ընդամենը եկամուտներ	6,553.750	6,465.343.6	99.9	6.834.714.4	6.907.764	101.1
Սեփական եկամուտներ	1.835.087	1.830.231	99.7	2.227.789	2.365.796	106.2

Համայնքներն աշխատավարձի գծով պարտքեր չունեն:

3.ՆԵՐՔԻՆ ԱՈՒԴԻՏ

Մարզպետարանի ներքին աուդիտի ելթակա շրջանակը կազմված է 181 միավորներից, որից՝ 7-ը՝ վարչություններ, 17-ը՝ բաժիններ, 3-ը՝ առանձնացված ստորաբաժանումներ, 107-ը՝ դպրոցներ և 41-ը՝ բժշկական հաստատություններ:

Համաձայն ՀՀ Արարատի մարզպետի 2017 թվականի հունվարի 20-ի N 06 որոշման, 2017 թվականին ռիսկերի գնահատման արդյունքում ընտրանքային կարգով ներքին աուդիտ

Է պլանավորվել և իրականացվել 30 դպրոցներում, 13 բժշկական հաստատություններում, 1 բաժնում և 1 առանձնացված ստորաբաժանումում:

Միավորների կառավարչական, կազմակերպչական, գործավարական և ֆինանսական գործառնություններում հայտնաբերվել են թերություններ և որոշ օրենսդրական ակտերի խախտումներ:

Որոշ միավորներում հայտնաբերվել է նաև անաշխատունակության նպաստների վճարների սխալ հաշվարկներ, ինչի հետևանքով ավել վճարված գումարների՝ դեպի բյուջե հետգանձման վերջնաժամկետներ են սահմանվել:

2017 թվականի ընթացքում իրականացված ներքին աուդիտի արդյունքում կատարված հայտնաբերումների արդյունքում դեպի բյուջե հետ գանձում է կատարվել 584 հազար ՀՀ դրամ:

Միավորների ղեկավարներին առաջարկվել է ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ ներքին աուդիտի բաժնի կողմից իրականացված ուսումնասիրությունների արդյունքում արձանագրված բացթողումներն ու թերությունները աուդիտորական հաշվետվություններով սահմանված ժամկետներում վերացնելու ուղղությամբ, և արդյունքների մասին ներկայացնել գրավոր տեղեկատվություն:

4. ԲԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Մարզում զգալի աշխատանք է կատարվել քաղաքաշինության բնագավառում կառավարության տարածքային քաղաքաշինության իրականացման, առաջնահերթ լուծում պահանջող օբյեկտների նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմման, համայնքների կողմից քաղաքաշինության նպատակով հողհատկացման առաջարկությունների, դպրոցների վերանորոգման նախագծային առաջադրանքների կազմման և վերանորոգման աշխատանքների կազմակերպման, համայնքների ղեկավարների քաղաքաշինական գործունեության վերահսկման ուղղությամբ:

ՀՀ Արարատի մարզի համայնքներում առաջնահերթ լուծում պահանջող ծրագրերը իրագործելու նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից 2017 թվականին հատկացվել է 550 մլն. դրամ:

Այդ միջոցները ուղղվել են մարզի 12 համայնքներում առավել հրատապ խնդիրների լուծմանը, դրանց թվում են. 2 մշակութային՝ 46.1 մլն. դրամ, 2 առողջապահական՝ 171.6 մլն. դրամ, 3 կրթական ՝ 33.0 մլն. դրամ, 6 նախադպրոցական՝ 146.1 մլն. դրամ, 1

ճանապարհաշինության՝ 53,3 մլն. դրամ, 1-բ/բ շենքերի դրենաժային համակարգի հիմնանորոգում՝ 99,9 մլն. դրամ արժեքներով:

Ծրագրերի գնումները իրականացնելու արդյունքում տնտեսվել է 124,7 մլն. դրամ և վերադարձվել պետական բյուջե:

Շինարարական կապալառու կազմակերպության հետ կնքված 425.3 մլն. դրամ պայմանագրային գումարից կատարվել է 200.97 մլն. դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ կամ ընդհանուր ծավալի 47.2 %-ը:

12 հրատապ ծրագրերից 6-ը՝ Ղուկասավան համայնքի դպրոցի հիմնանորոգում 17.0 մլն. դրամ արժեքով և Հնաբերդ - Վերին Արտաշատ ճանապարհի 1 կմ հատվածի հիմնանորոգում 53.3 մլն դրամ արժեքով, Վեդու բժշկական կենտրոն ՓԲԸ-ի շենքի հիմնանորոգում 100.4 մլն. դրամ արժեքով, Վեդու ծննդատուն ՓԲԸ-ի շենքի հիմնանորոգում 71.2 մլն. դրամ արժեքով, Ոսկետափ համայնքի մշակույթի տան վերանորոգում 20.3 մլն. դրամ արժեքով, ավարտվել և հանձնվել են շահագործման, ինչպես նաև ՀՀ 2017 թ-ի պետբյուջեով նախատեսված 15.0 մլն. դրամ արժեքով Արտաշատ քաղաքի Աբովյան փողոցի ասֆալտապատումը: 9 շինարարական ծրագրերի մասով 3 կապալառու կազմակերպությունների կողմից խախտվել է պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների կատարման ժամկետը, որի հետևանքով պատվիրատուի կողմից միակողմանի լուծվել են նրանց հետ կնքված պայմանագրերը 218,0 մլն. դրամ արժեքով, իսկ 1 օբյեկտ ՝ Ավշար համայնքի մանկապարտեզի շենքի հիմնանորոգում 47,9 մլն. դրամ արժեքով, տեխնիկական վիճակից ելնելով՝ կառավարության որոշմամբ դադարեցվել է և նախատեսվում է տեղափոխել 2018 թվական:

Համաշխարհային բանկի, Ասիական զարգացման բանկի, ՀՀ կառավարության և համայնքների համաֆինանսավորմամբ իրականացվում են՝

1. Արտաշատի բժշկական կենտրոնի հիմնանորոգման աշխատանքները՝ 1540.0 մլն. դրամ արժեքով, իրականացվել է ընդհանուր ծավալի 75 %-ը, որի ավարտը նախատեսված է 2018 թ-ի սեպտեմբերին:

2. Արարատ քաղաքի ավագ դպրոցի հիմնանորոգման աշխատանքները՝ 722.2 մլն. դրամ արժեքով, այսօրվա դրությամբ իրականացվել ընդհանուր ծավալի 91 %-ը, ավարտը նախատեսված է 2018 թ-ի ապրիլին:

3. Նոր Խարբերդի N 2 միջնակարգ դպրոցի կառուցման աշխատանքները 1215,0 մլն. դրամ արժեքով, այսօրվա դրությամբ իրականացվել ընդհանուր ծավալի 27 %-ը, ավարտը նախատեսված է 2019 թ-ի սեպտեմբերին:

4. Արարատ գյուղի մանկապարտեզի հիմնանորոգում՝ 115,0 մլն. դրամ արժեքով, աշխատանքներն ավարտված են:

5. Ընթացքի մեջ են Աբովյան համայնքի մանկապարտեզի նոր շենքի կառուցման աշխատանքները՝ 185,0 մլն. դրամ արժեքով, ներկա պահին կատարված է աշխատանքների ընդհանուր ծավալի 9,3 %-ը և Դաշտաքար համայնքի մանկապարտեզի շենքի կառուցում՝ 180,0 մլն. դրամ արժեքներով, ներկա պահին կատարված է աշխատանքների ընդհանուր ծավալի 9,5 %-ը :

Համայնքների համաֆինանսավորմամբ մարզի 9 դպրոցներում՝ Դեղձուտի- 7,3 Մարմարաշենի -8,3 Գոռավան -7,6 Ղուկասավան- 7,4 Ուրցաձորի - 9,1 Տափերական – 9,3 Վեդու թիվ 2 – 8,2 Սիփանիկի – 5,4 ք. Արարատի թիվ 1 – 6,5 իրականացվել են **69.1** միլիոն դրամի նախակրթարանների վերակառուցման շինարարական և գույքի ձեռքբերման ծրագրերը: Ծրագրերը ավարտվել են:

Հիմնանորոգման աշխատանքներում հիմնականում ընգրկվել են դռների, պատուհանների փոխարինման, ընդհանուր հարդարման, արտաքին բարեկարգման, ցանկապատի կառուցման, կոյուղու ցանցի վերանորոգման աշխատանքները:

5.ԲՆԱԿԿՈՄՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Բնակարանային ֆոնդը կազմում է 5 մլն. 649.7 հազ. քմ, որից 5 մլն 617.2 հազ. քմ՝ մասնավոր, 38.1 հազ քմ՝ հանրային:

2017 թ. ընթացքում մարզի 4 քաղաքների տեղական իշխանությունների կողմից որոշակի աշխատանք է տարվել բնակավայրերի թվով 439 բազմաբնակարան շենքերի մի մասի մուտքերի վերանորոգման, զբոսայգիների և հրապարակների բարեկարգման, փողոցային լուսավորության վերականգնման ուղղությամբ:

Վերջին տարիներին համայնքները լուրջ ուշադրություն են դարձնում բնակավայրերի գիշերային լուսավորության բարելավմանն ու վերականգնմանը: Ընդհանուր առմամբ, 2007-2017 թթ. այդ նպատակով ծախսվել է շուրջ 205.3 մլն դրամ: Միայն 2017 թվականին ցերեկային լուսավորության վրա ծախսված գումարը կազմում է 26 մլն.400 հազ. դրամ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում մարզպետարանը վերահսկել է կոմունալ ծառայությունների և համայնքների ղեկավարների կողմից իրականացվող աղբահանության, փողոցների բարեկարգման, կանաչապատման աշխատանքները:

Ջրամատակարարում

Մարզի խմելու մայրուղի ջրագծերի երկարությունը շուրջ 870 կմ է, որից 660 կմ-ը՝ համայնքների տարածքում, իսկ ներքին ցանցերի երկարությունը մոտ 4033 կմ է:

Մարզում առկա են խմելու ջրի 25 ջրամբար՝ մոտ 37 հազ. խմ տարողությամբ: Մարզ մտնող ընդհանուր ջրաքանակը կազմում է շուրջ 1260 լ/վրկ:

<<Վեդիա Ջուր>> ընկերության պատվիրատվությամբ մարզի համայնքներում ջրամատակարարման բնագավառում 2017 թվականին իրականացվել է մոտ **300.0** միլիոն դրամի աշխատանքներ, դրանցից ամենախոշորը Գառնի – Արտաշատ – Երասխա 1800 գ/մ երկարությամբ՝ $d = 700$ մմ տրամագծով նոր ջրագծի կառուցումն է 200.0 միլիոն դրամ, որի շինմոնտաժային աշխատանքները ավարտվել են 2017 թ-ի դեկտեմբերին և ընթանում են փորձարկման աշխատանքները: Օրվա կարգավորիչ ջրամբարից Վեդի քաղաքը սնող $d = 300$ մմ տրամագծով 400 գ/մ երկարությամբ ջրագծի կառուցումը 5.0 միլիոն դրամ (ավարտված է), Վեդի քաղաքի Արտակ Խաչատրյան փողոցի ջրագծի կառուցում 550 գ/մ 10.0 միլիոն դրամ (ավարտված է), Վանաշեն գյուղը սնուցող նոր ջրագծի կառուցումը 550 գ/մ $d = 110$ մմ տրամագծով 8.0 միլիոն դրամ (ավարտված է) , Մասիսի և Արտաշատի տարածաշրջանում (Խաչփար, Նորաբաց, Մխչյան, Նոր-Խարբերդ, Ջրաշեն, ք. Մասիս, Դարակերտ և մյուս բնակավայրերում) նոր ջրագծերի կառուցում 37.0 միլիոն դրամ արժեքով, որոնց շինարարական աշխատանքները ավարտվել են:

Կառուցվել է <<Ջերմանիս>> ջրաղբյուրների ընդունիչ ցանցի վերանորոգման աշխատանքները, որի արդյունքում ջրաքանակը կավելանա մոտ 12 լ/վ-ով: Ավարտման փուլում է Ուրցաձորի համայնքի ՕԿՋ-ի հիմնանորոգման աշխատանքները՝ 40.0 մլն. դրամ արժեքով:

Գազամատակարարում

2017 թ-ի ընթացքում կատարվել են գազաբաշխման համակարգերի, գործող վթարային գազատարների հետազոտման, վերատեղադրման և հիմնանորոգման աշխատանքներ: 2017 թ-ի ընթացքում «Գազարոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերության ներդրումը մարզում կազմել է մոտ 30.0 մլն. դրամ:

2017 թ-ի ընթացքում համայնքային բյուջեներից գումարներ են տրամադրվել գազաֆիկացման նպատակով՝ շուրջ 17.0 մլն դրամ:

Մարզի գազաֆիկացված բնակավայրերի թիվը կազմում է 84 /2003թ.-52/, գազից օգտվող ընտանիքների թիվը՝ 45832-ից հասել է 46646 /2003թ.- 18789/:

Հեռահաղորդակցություն

2017թ-ի ընթացքում որոշակի աշխատանքներ են տարվել հեռահաղորդակցության ոլորտում: Այսպես, թվայնացվել են Արարատ, Մասիս և Վեդի քաղաքների հեռախոսակայանները:

Տարվա ընթացքում կտրուկ ավելացել է համացանցից օգտվողների թիվը՝ մարզում այսօր ունենք 68 հազար ինտերնետ - բաժանորդ՝ նախորդ 67 հազարի դիմաց:

Էլեկտրամատակարարում

Արարատի մարզի բնակչությանը որակով և անխափան Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման նպատակով «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ի կողմից 2017 թ. իրականացվել է բարձրավոլտ ցանցերի, ինչպես պլանային-պրոֆիլակտիկ, այնպես էլ մի շարք հիմնանորոգման աշխատանքներ: Կատարված աշխատանքների վրա ծախսվել է շուրջ 324.0 մլն. դրամ:

Ձմռանն անխափան Էլեկտրաէներգիայի մատակարարումն ապահովելու նպատակով՝ կատարվել են 2017-2018 թթ. աշնան-ձմռան նախապատրաստական աշխատանքների ծրագրով նախատեսված բոլոր միջոցառումները:

Աղբահանություն

«Մաքուր Հայաստան» գործողությունների ծրագրի կատարման նպատակով նախատեսվում է 2018թ-ի համայնքային բյուջեների պլանավորման ժամանակ եկամտային մասում ներառել աղբահանության վճարներ, ավարտել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց հետ աղբահեռացման պայմանագրերի կնքման գործընթացը: Կազմակերպել շաբաթօրյակներ, իրականացնել ծառատնկման աշխատանքներ, կոնսերվացնել գույքագրված աղբավայրերը: Այդ նպատակով ստեղծված աշխատանքային

խմբի կողմից աշխատանքներ են տարվում համայնքներում, որպեսզի իրենց 2018 թ-ի բյուջեների եկամտային մասում պլանավորվեն աղբահանության վճարներ, սահմանելով մեկ շնչի մասով աղբահանության վարձավճարներ, իսկ իրավաբանական անձանց հետ կնքել աղբահեռացման պայմանագրեր:

Մարզում գույքագրված աղբավայրերի թիվը կազմում է 260 հատ, դրանցից վերացվել են 217-ը, մնացել է 43 առանձնապես խոշոր և տարիներով կուտակված աղբավայրերը, որոնց ամբողջական վերացման համար համայնքներին պետական աջակցություն է անհրաժեշտ: Զաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերով ամրագրված շահագործվող աղբավայրերի թիվը նախատեսվում է թողնել 3-4 հատ, որոնք հնարավորինս սեղմ ժամկետում կցանկապատվեն և կբարեկարգվեն:

Ինչպես ցույց է տալիս վերլուծությունը, 2017 թվականին մարզում իրականացված ներդրումների մոտ 70%-ն ունի ընդգծված սոցիալական ուղղվածություն՝ այն ընկած է եղել մարզպետի կողմից ձևավորված քաղաքականության հիմքում, որի արդյունքում Արարատի մարզը 2017 թվականն ամփոփեց սոցիալ-տնտեսական ցուցանիշների էական առաջընթացով, ինչպես նաև մարզում տիրող բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտով:

6. ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2017 թվականին ՀՀ Արարատի մարզում գտնվող միջպետական, հանրապետական, մարզային /տեղական/ նշանակության ավտոճանապարհներին ընդհանուր առմամբ կատարվել է 4 մլրդ 19 մլն. 557 հազ. դրամի նորոգման, պահպանման և շահագործման աշխատանքներ, որից՝

ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներով – 605.1 մլն դրամ

– **Վերականգնում, վերանորոգում և հիմնանորոգում - 93.3 մլն դրամ**

ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության միջոցով - 25.0 մլն դրամ.

- Հ-8 Երևան-Արտաշատ-Այգավան-Մ-2 կմ.2+620-կմ.2+680 հատվածի փլուզված ներքին հենապատի վերականգնում

ՀՀ Արարատի մարզպետարանի միջոցով՝ - 15.0 մլն դրամ

- ՀՀ Արարատի մարզի Արտաշատ համայնքի Աբովյան փողոցի նորոգում

ՀՀ կառավարության 18.05.2017թ N 571-Ն որոշմամբ ՀՀ Արարատի մարզպետարանի միջոցով - 53.3 մլն դրամ.

- ՀՀ Արարատի մարզի Հնաբերդ-Վ.Արտաշատ ճանապարհահատվածի հիմնանորոգում

- Մարզի ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում - 511.8 մլն դրամ

1. Միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհներ
- ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում - 330.5 մլն դրամ
- մետաղական արգելապատնեշների պահպանում - 92.6 մլն դրամ
- նշագծում - 41.8 մլն դրամ
2. Մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում - 46,9 մլն դրամ

Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով –3 մլրդ 193մլն. 426 հազ. դրամ

- Հյուսիս - հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր- Տրանշ 3
Հյուսիս-Հարավ ճանապարհի (Մ2 Երևան Երասխ - Գորիս- Իրանի Իսլամական հանրապետության սահման) 8 ուղեանցերի կառուցում և վերակառուցում

Համայնքային բյուջեների միջոցներով- 221.0 մլն դրամ:

7. ՀՈՂԱՇԽՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

Մարզի վարչական տարածքը կազմում է 209 հազ. 003.2 հա, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողեր-156 հազ. 623.3 հա.
քաղաքացիների սեփականություն-42 հազ. 012.4 հա,
իրավաբանական անձի սեփականություն – 2 հազ. 580.1 հա,
տնամերձ հողեր – 9 հազ. 120.2 հա,
համայնքային սեփականության հողեր- 53 հազ. 009.9 հա,
պետական սեփականության հողեր – 111 հազ. 336.0 հա:

Հողաշինության և հողօգտագործման բնագավառում մարզպետարանը, ելնելով մարզում հողային սուղ պաշարների արդյունավետ և նպատակային օգտագործման խնդիրներից, առանձնակի ուշադրություն է դարձրել պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վարձակալության տրամադրման, հողերի պահպանման, հողերի նպատակային օգտագործման խնդիրների կարգավորման, հողային պաշարների կառավարման հարցերի

կազմակերպման, հողաշինության ներտնտեսային փաստաթղթերի կազմման աշխատանքների կատարմանը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում մարզպետարանի ամենօրյա ուշադրության կենտրոնում է եղել համայնքների վարչական սահմաններում ընդգրկված պետական և համայնքային սեփականության հողերը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վարձակալության տրամադրելու և վարձավճարների գանձումների ապահովման խնդիրները:

Համայնքների հետ տարվող հետևողական աշխատանքի արդյունքում 2017 թվականին համայնքների վարչական սահմաններում ընդգրկված 84519.0 հա պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերից (բացառությամբ գյուղատնտեսական այլ հողատեսքերից) նախատեսված -----39417,5-----հա դիմաց վարձակալության է տրամադրվել -----42600,0----- հա: Վարձակալած հողամասերի համար հաշվարկված -----91,1----- մլն դրամ վարձավճարի դիմաց, հաշվետու ժամանակաշրջանում գանձվել է ----91,3----- մլն դրամ գումար:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում առանձնակի ուշադրություն է դարձվել համայնքների վարչական սահմաններում ընդգրկված պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի սահմանների հստակեցման և փոփոխման վերաբերյալ բարձրացված հարցերին:

Այդ նպատակով ՀՀ կառավարության առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեում ստեղծված աշխատանքային խմբի հետ միասին քննարկվել են համայնքների կողմից բարձրացված հարցերը և տրվել են համապատասխան լուծումներ:

Մարզպետարանն իր անմիջական մասնակցությունն է ունեցել համայնքների հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաների կազմման աշխատանքներին: Համայնքների կողմից կազմվել է և մարզային հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացվել 21 համայնքների հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաներ, որոնց սահմանված կարգով տրվել է համապատասխան ընթացք:

Կարևորելով հողերի ճիշտ և նպատակային օգտագործման տրամադրելու խնդիրները՝ ինչպես նաև ղեկավարվելով <<Տեղական ինքնակառավարման մասին>> ՀՀ օրենքի պահանջներով, առանձնակի ուշադրություն է դարձվել համայնքների միջոցներով պատվիրված պարզեցված կարգով (բնակավայրերի) գլխավոր հատակագծերի մշակման աշխատանքներին:

Համայնքում քաղաքաշինական և հողաշինական խնդիրները կանոնակարգելու նպատակով համայնքները ձեռնամուխ են եղել պարզեցված կարգով բնակավայրի գլխավոր հատակագծերի մշակման աշխատանքներին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատվել են թվով 11 համայնքների գլխավոր հատակագծերը:

Ընդհանուր թվով մարզի 32 համայնքներ ունեն սահմանված կարգով հաստատված բնակավայրերի գլխավոր հատակագծեր, իսկ 6 համայնքներում այդ աշխատանքների կատարումը ընթացքի մեջ է:

Ընդ որում մարզի 95 համայնքներից 65-ը ունեն հողաշինական և քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթեր, որից 32-ը հաստատվել է սահմանված կարգով:

Վարչական հսկողության ծրագրի շրջանակներում մարզի թվով 32 համայնքներում կատարվել են տեսչական ստուգումներ, որի արդյունքում հայտնաբերված հողային օրենսդրության պահանջների խախտումների վերացման նպատակով համայնքների ղեկավարներին տրվել են համապատասխան ցուցումներ, իսկ թվով 3 համայնքի ղեկավար ենթարկվել է վարչական պատասխանատվության և նշանակվել է տուգանք 100 հազար դրամ գումարի չափով:

8.43ՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Գյուղատնտեսության ոլորտի բազմակողմանի ուսումնասիրությունը, ագրարային բարեփոխումների ճանապարհով մարզի գյուղացիական տնտեսություններին օգնության կազմակերպումը, գյուղատնտեսական աշխատանքներն ագրոտեխնիկական լավագույն ժամկետներում կատարելու համար խորհրդատվական աշխատանքները, ինչպես նաև արտադրված գյուղմթերքների անկորուստ հավաքի և իրացման համար աջակցությունը մշտապես գտնվել է մարզպետարանի ուշադրության կենտրոնում:

Մարզում գործում են 49,116 գյուղացիական տնտեսություններ: Գյուղացիական տնտեսությունների և մշակովի հողատարածքների խոշորացման գործընթացի արդյունքում խոշոր հողակտորներ /5հա և ավել/ ունեցող գյուղացիական

տնտեսությունների թիվը 2017 թվականին այս պահի դրությամբ կազմում է, 313 գյուղացիական տնտեսություններ 2016 թվականի 280-ի փոխարեն:

Ընթացքի մեջ են Վեդու ջրամբարից դեպի շահառու 8 համայնքներ գնացող ոռոգման համակարգերի կառուցման աշխատանքները, որում ընդգրկված են շուրջ 110 մարդ:

Ոռոգման ջրի պահանջարկը բավարարելու և գյուղատնտեսական արտադրանքի ինքնարժեքը նվազեցնելու նպատակով կառուցվում է Քաղցրաշենի ինքնահոս 27579 մ երկարությամբ ոռոգման համակարգը, որը 12 համայնքների ոռոգման ջրի մեխանիկական համակարգը կփոխարինի ինքնահոսով՝ խնայելով 436 մլն դրամի էլեկտրաէներգիա և 24 մլն դրամ՝ պոմպակայանի շահագործման ծախսեր, ոռոգելով 1232 հա հողատարածք՝ նախկին 854 հա-ի փոխարեն:

2017թ. ընթացքում բերքի տակ կատարված ցանքերը մարզում կազմել են 18507 հա, նախորդ տարվա 24543 հա-ի փոխարեն, որոնք նախորդ տարվա համեմատ պակասել են 6036 հա-ով:

Աղյուսակ № 1

№	ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	2016թ /հա/	2017թ /հա/	Համեմատական 2017թ. 2016թ-ի նկատմամբ /հա/
1	Հացահատիկ և հատիկընդեղեն	7272	4761	-2511
2	Բանջարեղեն	6875	5848	-1027
3	Կարտոֆիլ	914	832	-82
4	Բոստան	1947	1537	-410
5	Կերային կուլտուրաներ	7087	5243	-1844
6	Տեխնիկական մշակաբույսեր	448	286	-162
7	Ընդամենը ցանքեր	24543	18507	-6036
8	Պտուղ	8073	8014	-59
9	Խաղող	5038	4713	-325
10	Ընդամենը մշակվող հողեր (ներառյալ տնամերձ հողամասեր)	37654	31234	-6420

Հացահատիկի և հատիկընդեղենների ցանքերը 2017թ. պակասել են 2511 հա-ով, բանջարեղենի ցանքատարածությունները՝ 1027 հա-ով, բոստանային կուլտուրաների ցանքերը՝ 410 հա-ով, կարտոֆիլի ցանքերը՝ 82 հա-ով, կերային կուլտուրաների ցանքերը՝ 1844 հա-ով և տեխնիկական մշակաբույսերի տարածքները պակասել է 162 հա-ով:

2017թ. մարզին հատկացվել է 3260 տոննա ազոտական պարարտանյութ, որից ներկրվել է 2082.23 տոննա, կալիումական պարարտանյութ՝ 170.7 տոննա, որից ներկրվել է 87.55 տոննա, ֆոսֆորական պարարտանյութ՝ 179.5 տոննա, որից ներկրվել է 104.15 տոննա:

2017թ. պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում մարզին հատկացվել է 76260 լ դիզելային վառելիք, որից ներկրվել է 40670 լ:

2017թ գարնանային գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման համար մարզ է ներկրվել գարնանացան գարու 22509 կգ, առվույտի 1048 կգ, գարնանացան ցորենի 4932կգ, եգիպտացորենի 13 կգ և կորնզանի 300կգ սերմացուներ:

2017թ մարզին անհատույց հատկացվել է 690 կգ «Ռոդիֆակում Ս» տիպի մկնասպան թունանյութ և կազմակերպվել է պայքար կրծողների դեմ 8625 հա ցանքատարածություններում:

2016-2017թթ. արտադրված գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծավալները ներկայացված են աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ № 2

№	Մշակաբույսի անվանումը	2016թ. /տոննա/	2017թ. /տոննա/	2017թ-2016թ-ի նկատմամբ /տոննա/
1	Հացահատիկ և հատիկաընդեղեն	34262	17764	-16498
2	Բանջարեղեն	311810	221165	-90645
3	Կարտոֆիլ	30268	21513	-8755
4	Բոստան	78383	57378	-21005
5	Կերային կուլտուրաներ	220087	140212	-79875
6	Պտուղ	74662	105427	+30765
7	Խաղող	75934	95170	+19236

Ցանքատարածությունների կրճատման և եղանակային անբարենպաստ պայմանների պատճառով 2017թ նախորդ տարվա համեմատ պակաս է արտադրվել կարտոֆիլ՝ 8755 տոննա, հացահատիկ և հատիկաղնդեղեն՝ 16498 տոննա, բանջարեղեն՝ 90645 տոննա, բոստան՝ 21005 տոննա, կերային կուլտուրաներ՝ 79875 տոննա, ավել է արտադրվել 30765 տոննա պտուղ և 19236 տոննա խաղող:

Մարզում 2017թ գործել է 98 հակակարկտային կայանքներ, որի արդյունքում կարկտահարման դեպքեր չեն արձանագրվել:

Մարզում գործող բանջարեղենի, պտղի և խաղողի վերամշակող ձեռնարկությունները կարողացել են մթերել հողօգտագործողների արտադրած բանջարեղենի, պտղի և խաղողի բերքը: Մարզի գյուղացիական տնտեսություններից 2017թ. բանջարեղենի, պտղի և խաղողի բերք են մթերել նաև “Սպայկա” ՍՊԸ-ն և անհատ ձեռներեցները:

Մարզպետարանի կողմից վերահսկվել են համայնքների անասնաբույժների աշխատանքները, և ժամանակին կատարվել են պետական ծրագրով նախատեսվող բոլոր միջոցառումները:

Հակահամաճարակային միջոցառումներն արդյունավետ ու ժամանակին կատարելով՝ հնարավոր եղավ խուսափել անասնապահական մթերքների միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների զարգացումից ու տարածումից:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ անասնագլխաքանակի համեմատականը նախորդ տարվա համեմատ ներկայացված է աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 3

Անասնատեսակը	2016թ.	2017թ.	%
Խոշոր եղջերավորներ /գլուխ/	47662	46294	97.1
Որից՝ կովեր /գլուխ/	17586	16882	96.0
Խոզեր /գլուխ/	20959	19770	94.3
Մանր եղջերավոր /գլուխ/	98623	95502	96.8
Թռչուններ /թև/	391705	382081	97.5
Մեղվաղնտանիքներ /հատ/	14031	14211	101.3

Մարզում նկատվում է անասնազխաքանակի պակաս. նախորդ տարվա համեմատ խոշոր եղջերավոր անասուններ 97.4%, մանր եղջերավոր անասուններ 96.8 %, խոզեր 94.3 %, թռչուններ 97.5 %, իսկ մեղվաընտանիքները ավելացել են 101.3 %:

Գյուղացիական տնտեսություններում առկա գյուղատնտեսական մեքենաների 2016-2017թթ քանակի և սարքինության վերաբերյալ տվյալները ներկայացված են աղյուսակ 4-ում:

Աղյուսակ 4

Գյուղատնտեսական Տեխնիկա		2016թ հունվարի 1-ի դրությամբ		2017թ հունվարի 1-ի դրությամբ	
		Առկա քանակը /հատ/	Սարքինության մակարդակը /%/	Առկա քանակը /հատ/	Սարքինության մակարդակը /%/
1	Բեռնատար ավտոմեքենա	1101	76.9	1098	77.2
2	Կոմբայն	35	88.6	34	97.1
3	Շարքացան	172	90.7	171	91.2
4	Կցասայլակ	576	87.5	574	88.0
5	Կուլտիվատոր	284	93.7	284	91.9
6	Հավաքիչ-մամլիչ	101	91.1	101	93.0
7	Տրակտոր-գութան	389	92	387	92.8
8	Խոտհնձիչ	115	88.7	112	93.8
9	Տրակտոր	1282	81	1282	81.1
10	Կերհավաք կոմբայն	22	86.4	21	100
11	Հատիկագտիչ մեքենա	32	84.4	32	84.4

Չնայած 2017թ հանրապետությունում գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրով մարզ է ներկրվել 10 միավոր գյուղատնտեսական տեխնիկա, որը թարմացրել է մարզում առկա

գյուղատնտեսական տեխնիկայի պարկը, սակայն, դա դեռևս շատ քիչ է և համայնքների գերակշիռ մասն ունի տրակտորների, վարող, ցանող, սրսկիչ մեքենաների, հնձող և այլ գյուղացիական գործիքների կարիք:

Մարզի հողօգտագործողներին ոռոգման ջրի մատակարարման գործի արդյունավետ կազմակերպման, մատակարարված ոռոգման ջրի դիմաց վարձավճարների հավաքագրման, ինչպես նաև միջտնտեսային ու ներտնտեսային ոռոգման ցանցերի սպասարկման աշխատանքներից է կախված մարզի գյուղատնտեսական արտադրության արդյունավետությունը:

Մարզում ոռոգման աշխատանքները կազմակերպում են երեք ջրօգտագործող ընկերություններ (Երևան, Արտաշատ և Արարատ), որոնք 2017թ սակավաջուր տարում գյուղացիական տնտեսություններին ապահովեցին ոռոգման ջրով:

9.ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում համակարգված աշխատանք է կատարվել ուսումնական հաստատություններում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպման, մանկավարժական կոլեկտիվներում աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ:

Մարզում գործում է 112 հանրակրթական դպրոց, այդ թվում՝ 21 հիմնական, 86 միջնակարգ և 5 ավագ դպրոցներ:

Մարզային ենթակայության 107 հանրակրթական դպրոցներում 2017-2018 ուսումնական տարում 32475 աշակերտով կոմպլեկտավորվել է 1610 դասարան: Աշակերտների թիվն անցած ուսումնական տարվա համեմատ ավելացել է 519-ով, իսկ դասարանների թիվը՝ 10-ով: Դասարանների միջին խտությունը մարզում կազմում է 20,1 աշակերտ (հանրապետական միջինը - 17.8 աշակերտ), աշակերտ - ուսուցիչ հարաբերակցությունը կազմում է 13:

Մարզի հանրակրթական դպրոցներում աշխատում են 2579 ուսուցիչներ և 1549 վարչական, ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողներ:

Մարզի ուսումնական հաստատությունները 2017-2018 ուստարին սկսել են՝ առաջնորդվելով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի հրամանով հաստատված օրինակելի ուսումնական պլանով: Դպրոցների ֆինանսավորումն իրականացվել է ՀՀ ֆինանսների և ՀՀ կրթության և գիտության նախարարների կողմից սահմանված

աշակերտների թվի ֆինանսավորման բանաձևի համապատասխան գործակիցների կիրառմամբ: Տարիֆիկացիաները հաստատվել են ՀՀ կառավարության որոշմամբ հաստատված <<Հանրակրթական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնների անվանացանկին>> համապատասխան:

Մարզային ենթակայության 107 հանրակրթական դպրոցներում անցած ուսումնական տարում կրթություն է ստացել 31956 աշակերտ: 2599 աշակերտ ավարտել է 9-րդ, 1394-ը՝ 12-րդ դասարանները:

Մարզի ուսումնական հաստատություններում աշխատում են 5 վաստակավոր մանկավարժ, ՀՀ պետական պարգևների, ՀՀ նախագահի, ՀՀ վարչապետի, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի և ՀՀ Արարատի մարզպետի շնորհակալագրերի և պատվոգրերի արժանացած շատ ուսուցիչներ: 60 ուսուցչի շնորհվել է որակավորման տարակարգի 1-ին աստիճան:

Հաշվետու ժամանակահատվածի համար հունվար և սեպտեմբեր ամիսներին կազմվել են մարզային ենթակայության հանրակրթական դպրոցների ամփոփ հաստիքացուցակները և ներկայացվել մարզպետի հաստատմանը:

2015 թվականի հունվարից մարզում ներդրվել է ազգային դպրոցական սնունդ ծրագիրը:

Ծրագրի իրականացման համար պետական միջոցների հաշվին մարզին 2017 թվականի համար հատկացվել է շուրջ 329.6 մլն. դրամ գումար(մեկ երեխայի համար 140 դրամ):

Ծրագրի շրջանակներում մարզային ենթակայության 107 հանրակրթական դպրոցների տարրական դասարանների և դպրոցներին կից գործող նախակրթարանների 14899 երեխաների տրվում է դպրոցական սնունդ:

Մարզային ենթակայության 107 հանրակրթական դպրոցներից ներառական կրթություն իրականացնելու իրավունք ունեն 24-ը, որոնցից 21-ը այդ իրավունքը ստացել է 2016 թվականին: Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող 371 երեխաներ ստանում են ներառական կրթություն:

Դպրոցներում մարզպետի 15.03.2016թ. N 19 որոշմամբ, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2010թ. մարտի 18-ի N113-Ն հրամանով հաստատված <<ՀՀ պետական ուսումնական հաստատություն>> ՊՈԱԿ-ի խորհրդի ձևավորման կարգի համաձայն, հաստատվել են խորհուրդների կազմերը:

Մարզի մի շարք դպրոցներում խորհրդի անդամների լիազորությունների դադարեցման հիմքով մարզպետի համապատասխան որոշումներով սահմանված ժամկետներում կատարվել են խորհուրդների կազմերի փոփոխություններ:

Մարզի Վանաշենի, Մասիս քաղաքի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցներում տնօրենները 65 տարին լրանալու հիմքով ազատվել են զբաղեցրած պաշտոններից, կայացած մրցույթների արդյունքում այդ դպրոցներում ընտրվել են նոր տնօրեններ: 28 դպրոցներում առաջացած տնօրենի թափուր պաշտոնի համար հայտարարված մրցույթի արդյունքում վերընտրվել են նախկին տնօրենները:

2016 - 2017 ուսումնական տարում ուսման տարեկան առաջադիմությունը մարզի հանրակրթական դպրոցներում կազմել է 99.8% (անցած ուսումնական տարվա համեմատ գրանցվել է 0.4% աճ), ուսման որակը՝ 38.8% (0.6 % աճ):

Հանրակրթական դպրոցներում սովորող 3925 աշակերտ արժանացել է գովասանագրերի, 76 աշակերտ՝ հատուկ նմուշի վկայականների:

Ստեղծվել են օլիմպիադայի առարկայական հանձնաժողովներ, կազմվել են առաջադրանքները, Արարատի մարզպետի կարգադրությամբ սահմանվել է ժամանակացույցը: 2017թ. ըստ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած ժամանակացույցի՝ անցկացվել է օլիմպիադայի մարզային փուլը, որին մասնակցել է 479 աշակերտ: Մարզային ստուգող հանձնաժողովների կողմից հանրապետական փուլ է երաշխավորվել 77 աշակերտ: Հանրապետական փուլի արդյունքներով մեկ աշակերտ արժանացել է առաջին կարգի դիպլոմի, երկուսը՝ 2-րդ կարգի, վեցը՝ 3-րդ կարգի դիպլոմի, տասը՝ գովասանագրի:

Պետական միասնական քննությունները կազմակերպելու համար քննական կենտրոններ են ընտրվել Արտաշատ քաղաքի N1 և N4 հիմնական դպրոցները: 2017 թվականի միասնական քննություններին մասնակցելու համար դիմում հայտ է ներկայացրել մարզի հանրակրթական դպրոցների 573 շրջանավարտ: Դիմորդներից 510-ը ընդունվել են բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ:

2017 թվականին անցկացված <<Տարվա լավագույն տնօրեն>>, <<Տարվա լավագույն ուսուցիչ>> և <<Տարվա լավագույն դաստիարակ>> մրցույթի մարզային փուլի արդյունքներով մարզի լավագույն տնօրեն է ճանաչվել Արարատ գյուղի թիվ 3 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Բենիկ Բալայանը, լավագույն ուսուցիչ՝ Մասիս քաղաքի թիվ 2 հիմնական դպրոցի ռուսաց լեզվի ուսուցչուհի Անժելա Մինասյանը: Արարատ քաղաքի թիվ 1 մանկապարտեզի դաստիարակ Գոհարիկ Խուրշուդյանը <<Տարվա լավագույն

դաստիարակ>> մրցույթի հանրապետական փուլում ճանաչվել է հանրապետության լավագույն դաստիարակ և պարգևատրվել ավտոմեքենայով:

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության և Հայ առաքելական եկեղեցու կողմից անցկացվող <<Լավագույն ուսուցիչ>> մրցույթին մասնակցելու համար ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն են ներկայացվել 9 լավագույն ուսուցիչների տվյալներ: Մրցույթի եզրափակիչ փուլում Այնթապի N 2 միջնակարգ դպրոցի ուսուցչուհի Նաիրա Պետրոսյանը արժանացել է 2-րդ կարգի դիպլոմի և ստացել դրամական պարգև:

2017 թվականի ընթացքում նպատակային աշխատանք է տարվել աշակերտներին և ուսուցիչներին դասագրքերով, ուսումնական ձեռնարկներով և ծրագրերով ապահովելու ուղղությամբ, դպրոցներին են բաշխվել 1-4-րդ դասարանների 56440 դասագիրք, 4100 ուսումնամեթոդական գրականություն, 1613 դասամատյան, ԿԳՆ ԿԱԻ կողմից տրված շուրջ 6350-ից ավել ուսումնական ամսագրեր ու տեղեկագրեր, ԴՇՀ-ի միջոցով տպագրված 53000 դասագիրք: Ծնողների կողմից կատարվել է պլանավորված 10.08 մլն. դրամի ներդրում, որը փոխանցվել է դասագրքերի շրջանառու հիմնադրամի դպրոցների բանկային ենթահաշիվներին: Սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին դասագրքերով ապահովելու նպատակով պետության կողմից դրամաշնորհի ձևով մարզի դպրոցներին 2017-2018 ուսումնական տարում տրամադրել է 10.4 մլն դրամ գումար:

2017թ. ընթացքում Արարատի մարզի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում անցկացվել են շարադրությունների մրցույթներ, կազմակերպվել են սպորտային, գեղագիտական, մշակութային, ստեղծագործական միջոցառումներ:

Մարզի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում պատանիների ռազմահայրենասիրական դաստիարակության համար իրականացվել են տարաբնույթ միջոցառումներ, ռազմամարզական խաղեր, ռազմադաշտային պարապմունքներ, ինքնաձիգով և մարտական փամփուշտներով կրակային պատրաստության պարապմունքներ:

Մարզում գործող 112 հանրակրթական դպրոցներից 110-ը ունեն նախնական զինվորական պատրաստության դասասենյակներ, մնացած 2-ը հիմնական դպրոցներ են, որոնք նախկինում չեն ունեցել զինղեկի հաստիք և շենքային պայմանները բավարար չեն ՆՁՊ դասասենյակ ունենալու:

Մարզի 45 դպրոցների ՆՁՊ և այլ առարկայական դասասենյակներ անվանակոչվել են համայնքի զոհված ազատամարտիկների անուններով:

Մարզում գործող 94 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ընդգրկված են 6077 երեխաներ, որից 5672-ը՝ 71 մանկապարտեզներում, իսկ 823-ը՝ դպրոցահեն 32 հաստատություններում:

10. ԱՌՈՂՋԱԴԱՅՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Արարատի մարզում պետական առողջապահական ծրագրերի, մարզային ենթակայության պետական առողջապահական հիմնարկների աշխատանքների, բնակչության անվճար բուժօգնության իրականացումը, ձմեռային և ամառային զորակոչի ընթացքում նախազորակոչային տարիքի անձանց կցագրման և զորակոչային տարիքի անձանց բուժօգնության կազմակերպումը և բժշկական օգնության ծառայությունների ծավալների ներդրումն իրականացվել են Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, Հանրապետության Նախագահի հրամանագրերի, կարգադրությունների, ՀՀ կառավարության և վարչապետի որոշումների ու այլ նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն:

Մարզպետարանի աջակցությամբ ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից մարզում իրականացվել են.

- ա) Համաշխարհային բանկի վարկային,
- բ) անվճար ծննդօգնության,
- գ) երեխաների (0-7տ) անվճար բուժօգնության,
- դ) շտապ բուժօգնության բարելավման,
- ե) անհետաձգելի բուժօգնության,
- զ) ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, տարափոխիկ հիվանդությունների և իմունական խարգելման,
- է) Տուբերկուլոզի դեմ պայքարի ԴՕՏՍ և ԴՕՏՍ + ,
- ը) զորակոչային տարիքի անձանց պատվաստումների կազմակերպման,
- թ) Չին ծառայողների և նրանց հավասարեցված անձանց, նրանց ընտանիքների անդամների բժշկական օգնության,
- ժ) սոցիալական փաթեթի շահառուների բժշկական օգնության և սպասարկման,
- ի) ապահովագրական կազմակերպությունների շահառուների բժշկական օգնության իրականացման

յ) ոչ վարակիչ հիվանդությունների (ՈՎՀ) վաղ հայտաբերման և կանխարգելման նպատակով իրականացվող սքրինինգային ծրագրերը:

Նախագորակոչային և գորակոչային տարիքի անձանց բժշկական քննություններն, ինչպես նաև հիվանդանոցային հետազոտություններն ու բուժումն իրականացվել են Արարատի մարզպետի 10.01.2017թ. թիվ 01 որոշման համաձայն՝ մարզի չորս բժշկական կենտրոնների կողմից, ողջ ծավալով:

Իրականացվել են հրամանատարաշտաբային ուսումնավարժանքներ պատերազմական և արտակարգ իրավիճակների վերաբերյալ: Կազմակերպվել են մարզի բժշկական կազմակերպությունների ղեկավար աշխատողների և մասնագետների վերապատրաստումներ՝ ըստ ներկայացված պլանի, բուժանձնակազմի կարողությունների ստուգման և կատարելագործման նպատակով:

Կազմակերպվել և առանձնահատուկ աջակցություն է ցուցաբերվել բազմազավակ ընտանիքների անդամների առողջական խնդիրների լուծմանը: Մարզպետի մոտ քաղաքացիների ընդունելությունների ընթացքում ներկայացված առողջապահական խնդիրները լուծվել են հիմնականում մարզի առողջապահական հիմնարկներում: Հիվանդների մի մասի վերաբերյալ միջնորդագրեր են ուղարկվել ՀՀ առողջապահության նախարարություն՝ Երևանի տարբեր բժշկական հաստատություններում հետազոտությունների և բուժման նպատակով:

Առողջապահական շատ խնդիրների լուծման նպատակով քաղաքացիներին տրամադրվել են անհրաժեշտ ֆինանսական աջակցություն:

Մարզպետարանը ակտիվորեն համագործակցում է մարզի բնակչության առողջապահական խնդիրների լուծմամբ հետաքրքրված բոլոր կազմակերպությունների հետ:

Ֆիզիկական և մտավոր խնդիրներ ունեցող 257 երեխաներ ուղեգրվել են Արաբկիր բժշկական համալիրի երեխաների-դեռահասների առողջության ինստիտուտի /ԵԴԱԻ/ Արտաշատի մասնաճյուղի երեխաների զարգացման վերականգնողական կենտրոն, որտեղ նրանք ստացել են մասնագիտական խորհրդատվություն և վերականգնողական բուժում:

Համագործակցելով Երևան քաղաքում տեղակայված, մարզին կցված բժշկական կազմակերպությունների հետ, իրականացվել են աշխատանքներ՝ ներգրավելով գլխավոր մասնագետների խումբը, որի նպատակն է եղել բարելավել մարզի բնակչությանը ցուցաբերվող բժշկական օգնության որակը:

Մարզի բնակչության բուժկանխարգելիչ աշխատանքներն իրականացվել են 4 բժշկական կենտրոնների, 1 առողջության կենտրոնի, 1 ծննդատան, 50 գյուղական բժշկական ամբուլատորիաների (որից 14-ը համայնքային ենթակայության) և նրանց կազմի մեջ մտնող 42 բուժամանկաբարձական կետերի միջոցով, որտեղ աշխատում են 415 բժիշկներ, 902 միջին բուժաշխատողներ:

Մարզպետարանի ենթակայության 6 հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկում իրականացնող հաստատություններն ունեն 488 մահճակալի հաստատագրված ծավալ:

Մարզում բնակչության բուժսպասարկման որակի բարելավմանն է նպաստում ՀՀ կառավարության և առողջապահության նախարարության ռազմավարությունը՝ համապատասխան բարեփոխումների ծրագրերի ներդրումով:

2017թ-ին պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում մարզի առողջապահական համակարգի ֆինանսավորումը կազմել է 3,1 մլրդ ՀՀ դրամ:

«Արտաշատի ԲԿ», «Մասիսի ԲԿ», «Վեդու ԲԿ», «Արարատի հիվանդանոց ԲԿ» և «Վեդու ծննդատուն» ՓԲԸ-ներում ավելացել են համավճարով և վճարովի ծառայությունների մուտքերի գումարները, որը ուղղվել է առողջապահական հիմնարկների նյութատեխնիկական բազայի հարստացմանը և բուժսպասարկման որակի բարձրացմանը: 2017 թվականին մարզում համավճարով և վճարովի ծառայություններով մուտքերը կազմել են շուրջ 338 մլն. 493,0 հազար ՀՀ դրամ, որը 2016 թվականի մուտքերից ավել է 6,5 մլն ՀՀ դրամով:

Բազմիցս կազմակերպվել են տնօրենների խորհրդակցություններ պարտքերի մարման, լրացուցիչ միջոցների հայթայթման և դոնոր կազմակերպությունների ներգրավման նպատակով՝ տրվել են համապատասխան հանձնարարականներ՝ ելնելով ՀՀ կառավարության, ՀՀ Արարատի մարզպետի և ՀՀ առողջապահության նախարարի որոշումներից և հրամաններից:

Առողջապահական հիմնարկներում գնումների գործընթացները կազմակերպվում են համաձայն 2016 թվականի դեկտեմբերի 16-ի «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ կառավարության 2017 թվականի մայիսի 4-ի թիվ 526-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան:

2017 թվականին մարզի հիվանդանոցներում բուժվել են 13176 հիվանդ (2016 թվականին՝ 13848 հիվանդ), մարզի բժշկական կենտրոններում գրանցվել են 250675

ամբուլատոր այցեր (2016 թվականին՝ 324457 այցեր), մարզի ծննդոգնության ծառայություններ իրականացնող հաստատություններում ծնվել են 1938 երեխաներ: Մայրական մահացության դեպքեր չեն արձանագրվել: Օձի խայթման 18 դեպքերում տուժածները համապատասխան հակաթույնը ստացել են առանց ուշացման՝ բուժվել են մարզի և Երևանի հիվանդանոցներում:

Կազմակերպվել է 138 քաղաքացիների առողջարանային վերականգնողական բուժումը, որից 8 երեխաներ իրենց խնամողներով՝ Ջերմուկի «Արարատ» մոր և մանկան առողջարանում և 11 մեծահասակներ՝ ՀՀ ԱՆ կենտրոնական հանձնաժողովի ուղեգրմամբ:

Մարզային հանձնաժողովի կողմից հետազոտությունների և բուժման նպատակով 2017 թվականին մարզային բժշկական հաստատություններ ուղեգրվել են 104 հիվանդներ, իսկ 63 հիվանդների բուժումը կազմակերպվել է ՀՀ առողջապահության նախարարության միջոցով:

Համագործակցելով Երևանի և արտասահմանյան տարբեր կազմակերպությունների հետ մարզի բժշկական հաստատություններում կազմակերպված <<Բաց դռների օրերի>> շրջանակներում վիրահատվել են մարզի 154 հիվանդներ, հետազոտվել են ավելի քան 2435 այցելուներ, որից մարզի սահմանամերձ Երասխական և Պարույր Սևակ գյուղերում Երևան քաղաքի <<Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ ԲԿ>> ՓԲԸ-ի կողմից հետազոտվել են 151 այցելու, որոնց մի մասին տրամադրվել է անհրաժեշտ բուժում և դեղեր, «Մասիսի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ում 2017 թվականի հոկտեմբեր ամսին Ֆրեզնոյի հայ համայնքի պատվիրակության <<Բաց դռների>> ընթացքում կատարվել է ամբուլատոր խորհրդատվություն՝ 415 այցելուի, վիրահատությունների՝ 7 հիվանդի:

2017 թվականին իրականացվել է մարզին հատկացված մարդասիրական և կենտրոնացված ճանապարհով ստացված շուրջ 150 մլն. ՀՀ դրամի չափով դեղորայքի ստացումը և բաշխումը (2016 թ.՝ 132 մլն ՀՀ դրամի):

Մարզի տարածքում հակահամաճարակային և կարանտինային, սանիտար-հիգիենիկ միջոցառումների, վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների ու թունավորումների կանխարգելման նպատակով կազմվել է աշխատանքների կազմակերպման և իրականացման համատեղ ծրագիր, որում ընդգրկված են բոլոր շահագրգիռ ծառայությունները: Ձեռնարկված կանխարգելիչ միջոցառումների արդյունքում զանգվածային կարանտինային վարակիչ և ոչ վարակիչ հիվանդություններ 2017 թվականի ընթացքում չեն արձանագրվել: Կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների դեմ իրականացված կանխարգելիչ

պատվաստումներում մինչև 1 տարեկան երեխաների ընդգրկվածությունը 2017 թվականի ընթացքում կազմել է 97,4 %, որը բարձր է միջին հանրապետականից:

Հայ Օգնության Ֆոնդի ծրագրով 2017 թվականին վերապատրաստվել են 9 բժիշկներ:

ՀՀ ԱՆ նախաձեռնությամբ՝ մարզպետարանի հետ համատեղ, կրեդիտորական դասընթացների են մասնակցել և համապատասխան կրեդիտներ ստացել 471 բուժաշխատողներ: Այդ գործընթացը շարունակվելու է նաև հետագայում:

Մարզի բուժօգնությունները համալրվել են անհրաժեշտ կադրերով, որոնք գործուղվել են նպատակային վերապատրաստման և որակավորման:

Համաշխարային բանկի ծրագրով մեկնարկել են «Արտաշատի ԲԿ» ՓԲԸ-ի հիմնական մասնաշենքի արդիականացման հիմնանորոգման աշխատանքները (1 մլրդ 549 մլն ՀՀ դրամի վերանորոգման աշխատանքներ, 920 հազար ԱՄՆ դոլլարին համարժեք ՀՀ դրամի գումարի չափով բուժսարքավորումներ և գույք), որը նախատեսվում է ավարտել 2018 թվականին:

Արարատի մարզպետարանի հրատապ ծրագրով հիմնանորոգման աշխատանքներ են իրականացվել «Վեդու ԲԿ» ՓԲԸ՝ 58,49 մլն ՀՀ դրամի և «Վեդու ծննդատուն» ՓԲԸ՝ 51,9 մլն ՀՀ դրամի չափով:

11. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՐՈՎՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2017թ-ին մարզպետարանը կազմակերպել և համակարգել է սոցիալական աջակցության կարիք ունեցող բնակչության վերահաշվառումը, աջակցել է պետական կենսաթոշակների և նպաստների նշանակման ու վճարման, ընտանեկան և սոցիալական նպաստի համակարգի իրականացման և կատարելագործման աշխատանքների կազմակերպմանը, հիմնական խնդիր ունենալով իրականացնել սոցիալական արդարության վրա հիմնված սոցիալական աջակցության հասցեական և նպատակային քաղաքականություն: Նպաստել է բնակչության զբաղվածության հետ կապված խնդիրների լուծմանը, համագործակցել է մարզում բարեգործական ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների հետ, համակարգել նրանց գործունեությունը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2016 թվականի հունվարի 14-ի <<2016 թվականի ընտանեկան նպաստի, սոցիալական նպաստի, հրատապ օգնության և մինչև երկու տարեկան երեխայի խնամքի նպաստների չափերը սահմանելու մասին>> թիվ 5-Ն որոշման,

մարզում 2017թ-ի հունվարից անցկացվեց սոցիալական անձնագրերում ամրագրված տեղեկությունների փաստագրման նոր գործընթաց, նպաստների և հրատապ օգնության նշանակման և վճարման հասցեականության մեծացման, ֆինանսական միջոցների նպատակային օգտագործման և համակարգն էլ ավելի կառավարելի դարձնելու համար:

2017թ. համակարգում ընդգրկվեց 9841 ընտանիք, որից նպաստառուների ամսական միջին թիվը եղել է 7920 ընտանիք:

2017թ. ընթացքում ընտանեկան, սոցիալական նպաստների և հրատապ օգնության վճարման համար ֆինանսավորվել է 3 մլրդ. 382 մլն. 890 հազար 000 դրամ, մարզի սոցիալական ծառայությունների կողմից տարվա ընթացքում վճարումը կազմել է 3 մլրդ. 296 մլն. 995 հազար 548 դրամ:

2017թ. ընթացքում յուրաքանչյուր ամիս շուրջ 464 ընտանիքի հատկացվել է հրատապ դրամական օգնություն:

Մարզի 4 ՍԱՏՄ-ների միջոցով 2017թ-ի ընթացքում առաջին դասարան հաճախող 1059 երեխաների ընտանիքների տրվել է 25 մլն. 75 հազար 000 դրամ և նորածին երեխա ունեցող 452 ընտանիքների 50.000 - ական դրամ օգնություն:

Հոլդարկավորության միանվագ օգնություն է նշանակվել ընտանեկան նպաստի իրավունք ունեցող 22 ընտանիքի, յուրաքանչյուրին 50.000-ական դրամ գումար:

Նախկին ԽՍՀՄ Խնայբանկի ՀԽՍՀ հանրապետական բանկում մինչև 1993թ-ի հունիսի 10-ը ներդրված դրամական ավանդների դիմաց տարվա ընթացքում ստացել են փոխհատուցում 441 անձ, ընդհանուր՝ 87 մլն. 496 հազ. 609 դրամի չափով:

Մարզպետարանի ամենօրյա ուշադրության կենտրոնում են գտնվում զոհված և հաշմանդամ ազատամարտիկների ընտանիքները: Նրանց նկատմամբ դրսևորվել է անհրաժեշտ հոգածություն, հնարավոր նյութական և բարոյական աջակցություն: Մարզի տարածքում բնակվող զոհված ազատամարտիկների, ծնողազուրկ և բազմանդամ, սակավ ապահովված ընտանիքների 470 երեխաներ ամռան ընթացքում անվճար հանգստացել են Հանքավանի ճամբարներում:

Աշխատանքները հատկապես ակտիվ են ընթացել զոհված և հաշմանդամ դարձած ազատամարտիկների ընտանիքների հաշվառման, բնակարանի հերթացուցակներում ընդգրկման ուղղությամբ: Բնակարանային պայմանների բարելավման նպատակով մարզպետարան դիմած զոհված և հաշմանդամ դարձած ազատամարտիկների ընտանիքների տվյալները ներկայացվել է ՀՀ պաշտպանության նախարարություն:

Ցուցակներում ընդգրկված գոհված (մահացած) զինծառայողների 10 ընտանիքների տրամադրվել է բնակարանի գնման վկայականներ՝ բնակարան ձեռք բերելու համար:

Առանձնահատուկ հոգածություն է դրսևորվել Հայրենական Մեծ պատերազմի մասնակիցների, հաշմանդամների նկատմամբ: Կազմակերպվել են վետերանների և հաշմանդամների խորհուրդների համատեղ նիստեր, հանդիպումներ, նրանց տրվել է դրամական օգնություն:

2017 թվականի ընթացքում ՍԱՏՍ - ների և ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության տարեցների և հաշմանդամների հիմնահարցերի վարչության աշխատակիցների հետ համագործակցելով միայնակ և սոցիալապես ծայրահեղ անապահով 31 թոշակառուներ տեղափոխվել են տուն - ինտեռնատներ:

Մարզում բնակվող 11073 փախստական և քաղաքացիություն ստացած նախկին փախստականներից բնակարանի կարիքավոր են 525- ը:

12. ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՄՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Մարզում գործում են մարզային ենթակայության <<Պարույր Սևակի տուն-թանգարան>> և <<Սպարապետ Վ. Սարգսյանի տուն-թանգարան>> պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունները, համայնքային ենթակայության 71 մշակույթի տուն, 18 երաժշտական, արվեստի և գեղարվեստի դպրոց, 92 հանրային և 1 մարզային գրադարան, ՀՀ մշակույթի նախարարության ենթակայության 1 պետական դրամատիկական թատրոն, ՀՀ գրողների միության Արարատի մասնաճյուղը:

2017թ երաժշտական և արվեստի 10 դպրոցների որպես ազգային և լարային նվագարանների վարձավճարի փոխհատուցում՝ 110 աշակերտի համար պետքույններից տրվել է 29 մլն 341 հազ. դրամ:

Թանգարանները 2017թ պետության կողմից սուբսիդավորվել են 17մլն 753.5 հազ դրամով:

Մշակութային և սպորտային միջոցառումների կազմակերպման համար պետական բյուջեից մարզին հատկացվել է 4մլն 395.4 հազ դրամ:

Մշակույթի բնագավառում մարզպետարանի գործունեությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում նպատակաուղղվել է մարզային ենթակայության հաստատությունների աշխատանքների, մշակութային, պետական, ազգային և այլ տոների հետ կապված զանգվածային միջոցառումների կազմակերպմանը, ավանդական ազգային ծեսերի վերականգնմանն ու տարածմանը: Պարբերաբար ստուգվել է մարզի երաժշտական, արվեստի և գեղարվեստի դպրոցներում տարվող ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների վիճակը:

Նշվել են բոլոր պետական, ազգային տոները, հիշատակի օրերը, կազմակերպվել են փառատոներ, ցուցահանդեսներ, հորեյանական երեկոներ, համերգներ և այլն: Մարզի ստեղծագործական խմբերը և անհատ կատարողները մասնակցել են հանրապետական մրցույթների և փառատոների՝ արժանանալով պատվավոր մրցանակների:

Հունիս – օգոստոս ամիսներին <<Արի տուն>> ծրագրի շրջանակներում 93 սփյուռքահայ պատանիներ հյուրընկալվել են մարզի քաղաքային և գյուղական համայնքներում:

Նշանակալի տեղ է հատկացվել զանգվածային միջոցառումներին՝ Անկախության 26-րդ տարեդարձ, Տեառնընդառաջ, Վարդավառ, Դասական արվեստի մարզային փառատոն, Տոլմայի փառատոն և այլ միջոցառումներ, որոնք աչքի են ընկել իրենց մասսայականությամբ:

Մարզում գործում են 8 մարզադպրոց և շախմատի ակադեմիայի 5 մասնաճյուղ: Մարզում կա 106 մարզադահլիճ, 3 ստադիոն, ֆուտբոլի 20 խոտածածկ խաղադաշտ, 8 լողավազան, 3 հրաձգարան:

2017թ. տարբեր մարզաձևերից անցկացվել են հուշամրցաշարեր, միջհամայնքային, տարածաշրջանային և մարզային առաջնություններ: Մարզը ակտիվորեն մասնակցել է հանրապետական տարաբնույթ միջոցառումների՝ ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար անցկացվող <<Լավագույն մարզական ընտանիք>> հանրապետական մրցույթ, Նախագորակոչային և գորակոչային տարիքի պատանիների դպրոցական ռազմամարզական խաղեր, ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար <<Լավագույն մարզական Նախադպրոցական հիմնարկ>>, <<Մարզական փառատոն>>, ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար անցկացվող <<Լավագույն հաշմանդամ մարզիկ>>, իսկ <<Գյուղական մարզական խաղեր>> հանրապետական մրցույթում մարզի հավաքական թիմը գրավել է 1-ին հորիզոնականը:

Մեր մարզիկները հաջողությամբ են հանդես գալիս տարբեր հանրապետական և միջազգային մրցաշարերում՝ գրավելով պատվավոր հորիզոնականներ (Աշխարհի և Եվրոպայի պատանիների, երիտասարդների առաջնություններ 3 բրոնզե մեդալ՝ ազատ ոճի ըմբշամարտ մարզաձևից 2 արծաթե մեդալ՝ ծանրամարտ մարզաձևից, Աշխարհի առաջնություն 1 արծաթե մեդալ՝ հեծանվային սպորտ մարզաձևից, և Աշխարհի մինչև 16 տարեկանների օլիմպիադա 1 ոսկե մեդալ՝ շախմատ մարզաձևից):

13. ԲՆԱԴԱՅՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2017թ. ընթացքում մարզում բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում իրականացվել են աշխատանքներ՝ մթնոլորտի վնասակար ներգործությունների վերացման, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման,

կենսառեսուրսների կառավարման, կանաչ տարածքների ավելացման, թափոնների կառավարման, բուսական և կենդանական աշխարհի վերարտադրության ապահովման, բնապահպանական փորձաքննության, հողային ռեսուրսների և ընդերքի պահպանության ոլորտներում:

1. ՄԹՆՈԼՈՐՏԻ ՊԱՅՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ

Մարզպետարանը համագործակցել է հիդրոօդերևութաբանական և արտակարգ իրավիճակների ծառայությունների հետ և վերջիններից ստացված ջերմաստիճանի, տեղումների և հնարավոր տարերային աղետների /հեղեղներ, կարկտահարություն/ վերաբերյալ տեղեկատվության մասին տեղյակ է պահել համայնքների ղեկավարներին և ազգաբնակչությանը:

Մթնոլորտային օդում վնասակար նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցետրացիայի գերազանցման դեպքեր 2017թ-ին չեն արձանագրվել:

2. ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ

2017թ. ընթացքում իրականացվել է հսկողություն մարզի «Ագատի» և «Չանգակատան» ջրամբարներում ջրի կուտակման և ոռոգման շրջանում պլանային ջրթողունակության աշխատանքների նկատմամբ:

2017 թ-ին Արարատի մարզում լուծարվել է 1 խորքային հոր, 15-ը՝ կոնսերվացվել, որի արդյունքում տեղի է ունեցել ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների ջրաելքի խնայողություն:

ԱՄՆ ՄԶԳ «Գիտական առաջադեմ տեխնոլոգիաների օգտագործում և համագործակցություն հանուն ռեսուրսների համալիր պահպանության» /ԳԱՏՈ/ ծրագրի կողմից մարզի Հայանիստ համայնքում իրականացվել է պիլոտային ծրագիր, որի արդյունքում ձկնաբուծարանի հետադարձ ջուրն օգտագործվել է 40 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածք ոռոգելու նպատակով:

Ինքնաշատրվանող խորքային հորերում փականային եղանակով կարգավորման արդյունքում ջրառը իջեցվել է տնտեսության ջրօգտագործման թույլտվությամբ սահմանված չափաքանակին համապատասխան: 2018թ-ին նախատեսվում է տեղադրել ավտոմատ կառավարման ջրամատակարարման համակարգեր, որը թույլ կտա կրճատել փաստացի ջրառի ծավալը: Ուժեղացվել են ջրաքանակի արդյունավետ օգտագործման և վերահսկողական նպատակով կատարվող աշխատանքները:

Մարզի 13 համայնքներում /Երասխ, Արմաշ, Սուրենավան, ք. Արարատ /Զոհի բանավան/, Տափերական, ք. Արտաշատ, Սիս, Նորամարգ, Ռանչպար, ք. Մասիս, Սայաթ Նովա, Զորակ, Նիգամի/ իրականացվել է 112.992 կմ երկարությամբ շուրջ 173.0 մլն դրամ արժողությամբ դրենաժների մաքրում և վերականգնում: Աճ մարզային ՓՎ մասնագետների հետ համատեղ կազմած ժամանակացույցով շրջայցերի ընթացքում սահմանվել է մշտական հսկողություն գետի վտանգավոր հատվածներում հունի վիճակի հիդրոտեխնիկական կառուցվածքների կայունության, ավազի արդյունահանման ընթացքում սպառնացող վտանգը կանխարգելելու, ապօրինի գետավազի արդյունահանումը դադարեցնելու նպատակով:

3. ԿԵՆՍԱՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ

Բուսական և կենդանական աշխարհը, հատուկ պահպանվող տարածքների պաշտպանությունը միշտ էլ գտնվել է մարզպետարանի հսկողության տակ:

Արարատի մարզպետարանը աջակցել է Բնության համաշխարհային հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից իրականացվող ««Խոսրովի Անտառ» պետական արգելոցի 2018-2022թթ կառավարման պլանի մշակում» ծրագրի աշխատանքներին:

«Խոր Վիրապ» արգելավայրում շարունակվել են համապատասխան աշխատանքներ տանել չվող թռչունների և ջրաճահճային բույսերի զարգացման նպատակով:

4. ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԵՎ ԸՆԴԵՐՔԻ ՊԱՅՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ

Ապօրինի հողօգտագործման վերացման նպատակով համայնքի ղեկավարներին տրվել է համապատասխան առաջարկություններ:

Հողերի պահպանության, դեգրադացիայի կանխման, հողատարման և աղտոտվածության աստիճանը նվազագույնի հասցնելու նպատակով՝ իրականացվել են հողերի մոնիթորինգ - դիտարկումներ: Մարզի համայնքների ղեկավարներին ներկայացվել է ՀՀ կառավարության 02.11.2017թ №1404-Ն «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 2006թ-ի հուլիսի 20-ի № 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» որոշումը և առաջարկվել է հողի բերրի շերտի հանման, պահպանման և տեղափոխման

դեպքերում ղեկավարվել ՀՀ կառավարության 08.09.2011թ-ի №1396-Ն որոշման պահանջներով:

5. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ

Կազմված աղբահանության սխեմաների համաձայն, մարզի համայնքներում առանձնացվել են տարածքներ՝ կենցաղային աղբի կուտակման համար և վերահսկվել է սանիտարական մաքրման սխեմայով նախատեսված աշխատանքների իրականացման գործընթացը:

Իրականացվել է կենցաղային և շինարարական աղբի հավաքում, փոխադրում, պահում համապատասխան աղբավայրերում հիմնականում համայնքային բյուջեների հաշվին՝ ավագանու կողմից հաստատված գումարի չափաբաժնով:

Վերահսկվում է մարզի տարածքում աղբավայրերի տարածքների օրինական ձևակերպման գործընթացը:

Արարատի մարզային Օրիուս կենտրոնում իրականացվել է առկա լավագույն տեխնոլոգիայի կամ բնապահպանական իմաստով լավագույն գործունեության վերաբերյալ իրազեկության բարձրացման աշխատաժողով՝ նպատակաուղղված բաց այրման կանխարգելմանը: Աշխատանքները շարունակվել են դասընթացների ձևով մարզի տարբեր դպրոցներում աշակերտների մասնակցությամբ:

6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ № 1325-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն, Արարատի մարզպետարանում և մարզի համայնքներում կազմակերպվել են հանրային քննարկումներ՝

1. «Վեդիի ջրամբարի կառուցում Արարատյան հարթավայրի ոռոգման համար» /4-րդ փուլ/,

2. «Խոր Վիրապ վանքի հարևանությամբ դիտահարթակի և այցելուների տեղեկատվական և սպասարկման կենտրոնի կառուցում»,

3. «Ինտեգրալ պետրոլեում» ՍՊԸ-ի կողմից երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացում:

14. ԱՌԵՎՏՐԻ, ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Արարատի մարզը արդյունաբերական զարգացած մարզերից է: Արարատի մարզի արդյունաբերական ձեռնարկությունների արտադրանքը կազմում է ՀՀ արդյունաբերության ծավալի 12,6%-ը, նախորդ տարվա 12,2 %-ի դիմաց:

2017թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսների ընթացքում մարզում գործել են 103՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 102-ի փոխարեն, արտադրական ձեռնարկություններ, որոնցից առավել խոշորները 12-ն են, իսկ մնացածները հանդիսանում են փոքր և միջին արտադրական ձեռնարկություններ: Խոշոր արտադրական ձեռնարկություններից մարզի տնտեսության մեջ էական կշիռ ունեն «Արարատցեմենտ», «Մասիս-Տոբակո», «Մասիս–տոբակ ինտերնեյշն», , Ավշարի գինու կոնյակի. Պռոշյանի կոնյակի գործարանի մասնաճյուղը, Արտաշատի և Արարատի /Բորոդինո/ պահածոների գործարանները, ոսկու կորզման ֆաբրիկան, Սուրենավանի հայ-ռուսական համատեղ բիտումի գործարանը, «Արարատ Գրուպ» զովացուցիչ ջրերի գործարանը:

Արարատի մարզում է արտադրվում ՀՀ արտադրվող գինու, կոնյակի, օղու արտադրանքի գերակշիռ մասը: Մարզի գինու-կոնյակի, պահածոների գործարանների թողարկած արտադրանքը իր բարձր որակի շնորհիվ մեծ ճանաչում է ձեռք բերել միջազգային ասպարեզում: Մարզում զարգանում է նաև փոքր և միջին ձեռնարկատիրությունը, դրանք հիմնականում սննդի, շինանյութերի, անտառային, քիմիական, մշակութային-սպորտային նշանակության և թեթև արդյունաբերության ապրանքների արտադրական ձեռնարկություններ են:

2017թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին մարզի արտադրական ձեռնարկությունների, փոքր ձեռնարկատիրական սուբյեկտների կողմից թողարկվել է 145 մլրդ 810,6 մլն դրամի (ընթացիկ գներով) արդյունաբերական արտադրանք, նախորդ տարվա 125 մլրդ 350,6 մլն դրամի դիմաց, աճը կազմել է 114.1%: 2016թ. համեմատ մարզում ավելի է արտադրվել 20 մլրդ 460.0 մլն դրամի արտադրանք: Ընդհանուր առմամբ վերջին հինգ տարիների ընթացքում մարզում արտադրված արդյունաբերական արտադրանքը կազմել է հանրապետությունում արտադրված արդյունաբերական արտադրանքի 8.7 - 12.6%-ը:

Արդյունաբերական արտադրանքի իրացման ծավալները 2017թ հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին կազմել է 155 մլրդ 160,9 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա 140 մլրդ 597,4 մլն դրամի փոխարեն, աճը կազմել է 110.4 %:

Մարզի բնակչության համար կարևոր նշանակություն ունի մշակող արդյունաբերությունը՝ 2017թ. 9 ամիսներին այն կազմել է 136 մլրդ 534,2 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա 114 մլրդ 452,2 մլն դրամի փոխարեն, աճը կազմել է 119.3 %, դրանում առանձնանում է՝ սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալների էական աճը՝ մասնավորապես 2017 թ. 9 ամիսների ընթացքում ծխախոտի արտադրատեսակների արտադրությունը կազմել է 43 մլրդ 627.5 մլն դրամ, նախորդ տարվա 34 մլրդ 764.7 մլն դրամի փոխարեն, աճը կազմել է 127.6%: Նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ սննդամթերքի արտադրության աճը կազմել է 4 մլրդ 454 մլն դրամ, կամ 130.3%, հագուստի արտադրության աճը կազմել է 454 մլն դրամ 129.3%, խմիչքների արտադրության աճը կազմել է 4 մլրդ 360 մլն դրամ կամ՝ 149.3 %:

Մարզի արդյունաբերական ձեռնարկությունների կողմից արտադրված 36 անվանական հիմնական արտադրատեսակներից մեծամասնությունը՝ մշակող արդյունաբերության՝ սննդամթերքի արտադրության, թղթի, կահույքի, խմիչքների և այլն արտադրության ծավալները ձեռք է բերվել և անցել նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի արտադրական մակարդակը, միայն մի քանի արտադրատեսակների՝ ռետինե և պլաստմասե իրերի արտադրություն, քիմիական, դեղագործական նյութերի արդադրության ծավալները նվազել են: Ավելացել է սննդամթերքի՝ մսամթերքի, հացի, ալյուրի, պանրի, ոչ ալկոհոլային խմիչքների, մակարոնեղենի, հրուշակեղենի, անձեռոցիկների, գորգերի, կահույքի, սովորաթղթի արտադրությունը:

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը 2017թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին կազմել է 152 հազ. 86 դրամ՝ նախորդ տարվա 155 հազ. 840 դրամի դիմաց, տարբերությունը կազմել է 92.7%:

2017թ. ընթացքում Արտաշատ, Մասիս, Արարատ քաղաքներում և գյուղական համայնքներում ստեղծվել են մի շարք փոքր ձեռնարկություններ և 77 առևտրային կազմակերպություններ:

2015 թվականի ապրիլից Արտաշատ քաղաքում իր ամբողջ հզորությամբ աշխատում է «ԱՐԱՐԱՏ ԳՐՈՒՊ» ընկերության կողմից կառուցված գովացուցիչ ջրերի գործարանը: 2017թ. գործարանում շարունակվել է իրականացվել նորարական ներդրումներ՝ շուրջ 100 մլն դրամ արժողությամբ:

Մարզի Մասիսի տարածաշրջանում «Ոսկե կացին» ՍՊԸ-ի կողմից՝ հայ-իրանական գործարարների 5 մլն ԱՄՆ դոլար ներդրումով, կառուցվել է ժամանակակից սարքավորումներով և նորագույն տեխնոլոգիաներով հզոր արտադրողականությամբ /1000 մանր եղջերավոր անասունների/ սպանդանոց: 360 խոշոր եղջերավոր անասունների սպանդանոցի կառուցման աշխատանքները սկսվել է 2017թ. հունվարից, նոր արտադրամասի շահագործումից՝ կստեղծվեն 100-ից ավել նոր աշխատատեղեր:

«Գրին Ջաուն» ՍՊԸ-ն մարզի Շահումյան համայնքում 25 մլն ԱՄՆ դոլար ներդրումով հիմնում է 30.0 հա ընդհանուր տարածքով ջերմոցային տնտեսություններ: 2015թ. ապրիլից ջերմոցային տնտեսությունը տվել է իր առաջին արտադրանքը, ստեղծվել է 150 աշխատատեղ: 2017թ. շարունակվել է ջերմոցային տնտեսության ընդլայնման /5 հա-ով/, ծրագիր՝ - շուրջ 2 մլրդ 500 մլն դրամ արժողությամբ, արդյունքում կավելանա ևս 50 նոր աշխատատեղ:

2017թ. իրականացվել է <<Ավշարի պահածոների գործարանի>> արտադրական ծավալների ընդլայնման ծրագիր՝ շուրջ 75 մլն դրամի,

Ոստան համայնքում սկսվել է Նախկին տրիկոտաժի ֆաբրիկայի վերագործարկման ծրագիրը՝ հիմնավերանորոգվելու են տրիկոտաժի ֆաբրիկայի և մեխանիկական գործարանի մասնաշենքերը՝ տրիկոտաժի արտադրություն հիմնելու նպատակով: Ծրագրով 2017թ. իրականացվել է 1 մլրդ 250 մլն դրամի /2.5 մլն ԱՄՆ դոլար/ ներդրում, այնուհետև 2018թ.՝ նույնքան: Կստեղծվեն շուրջ 500 մշտական աշխատատեղեր:

Մարզի գյուղատնտեսության զարգացման վրա էական ազդեցություն կունենա Երասխ համայնքում 30 հա գյուղնշանակության հողատարածքների վրա <<Գրին Ֆարմեր>> ՍՊԸ-ի կողմից սկսված կաթիլային համակարգի տեղադրմամբ ինտենսիվ այգիների հիմնման աշխատանքները /հակակարկտային ցանցերի տեղադրում/: Ծրագրի արժեքը կազմում է 1 մլրդ 590 մլրդ դրամ /3 մլն եվրո/, նախատեսվում է հիմնել ծիրանի, գիլասի, խնձորի թզուկ ծառատեսակների այգիներ: Ծրագրով նախատեսվում է հետագայում այգիների հիմնում ևս 25 հա-ի վրա: Այս ծրագրի իրականացման արդյունքում կստեղծվեն 400 սեզոնային և 100 հիմնական աշխատատեղեր:

Սայաթ Նովա և Կանաչուտ համայնքներում մասնավոր հատվածի կողմից իրականացվում են ջերմոցային տնտեսության ստեղծման աշխատանքները՝ կառուցվում է 5000 քմ ժամանակակից ջերմոցային տնտեսություն՝ լոլիկի և վարունգի արտադրության համար և 3500 քմ ինտենսիվ այգի: Ընդհանուր գումարը կազմում է շուրջ 300 մլն դրամ:

Արալեզ գյուղում կառուցվում է համակցված կերերի արտադրության գործարան, ծրագրի արժեքն է կազմում շուրջ 500 մլն դրամ /1 մլն ԱՄՆ դոլար/:

Արարատի գինու գործարանում սկսվել է նոր հնեցման արտադրամասի կառուցման աշխատանքները՝ իրականացվելու է շուրջ 500 մլն դրամի /1 մլն ԱՄՆ դոլոր/ ներդրում: Արդյունքում գործարանում կստեղծվեն ևս 15 նոր մշտական աշխատատեղեր:

Նարեկ համայնքում սկսվել է պահածոների փոքր գործարանի կառուցման աշխատանքները՝ 100 մլն դրամ նախնական արժեքով:

Կյանքի կոչելով նմանատիպ ծրագրեր՝ հնարավորություն կստեղծվի արդյունավետ օգտագործելու մարզի բնական ռեսուրսները, մարզում կավելանա արտադրական ծավալները կստեղծվեն նոր աշխատատեղեր:

Ընդհանուր առմամբ 2017թ. մարզում գործող ձեռնարկությունների կարողությունների ընդլայնման, նոր ձեռնարկությունների ստեղծման արդյունքում ստեղծվել են շուրջ 450 նոր աշխատատեղեր:

Մարզում 2017թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին սպառողական շուկայում մանրածախ ապրանքաշրջանառության ծավալը ընթացիկ գներով կազմել է 32 մլրդ 58.6 մլն դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 30 մլրդ 199,6 մլն դրամի փոխարեն: Այն իրականացվել է 1559 առևտրային կազմակերպությունների միջոցով, նախորդ տարվա 1482 - ի համեմատ: Մարզի մանրածախ ապրանքաշրջանառության ծավալի 62.8 %-ը ձևավորվել է խանութների, 1.98 %-ը՝ կրպակների, 27.14 %-ը՝ հանրային սննդի և այլ օբյեկտների. 0.94 %-ը՝ գյուղարտադրանքի և 7.14%-ը՝ սպառողական ապրանքների շուկաների միջոցով:

Մարզում սպառողական շուկան բնութագրվում է կայուն աճի վիճակով: Անցած տարվա նկատմամբ մանրածախ առևտրի կազմակերպությունների ապրանքաշրջանառության ծավալը ընթացիկ գներով աճել է՝ շուրջ 106,2 %-ով:

Մարզում 2017 թ. 9 ամիսների ընթացքում սպառողական ապրանքների շուկաների ապրանքաշրջանառության ծավալը փաստացի գներով կազմել է 2 մլրդ 280,5 մլն դրամ:

15. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

2017թ. շարունակվել է առևտրա-տնտեսական և մշակութային համագործակցությունները Ռուսաստանի Դաշնության մի շարք մարզերի և Բելառուսի Հանրապետության Բրեստի մարզի հետ:

Մարզպետարանի կողմից տարվա ընթացքում իրականացվել է միջոցառումներ՝ ուղղված Հայաստանի Հանրապետության Արարատի և Ռուսաստանի Դաշնության Ռոստովի մարզերի միջև համագործակցության մասին կնքված Փոխըմբռնման Հուշագրի շրջանակներում մշակութային և գործարար համագործակցության վերաբերյալ ծրագրերի իրականացմանը, մասնավորապես՝ ապահովվել է մարզի գործարար շրջանների մասնակցությունը Երևան քաղաքում հոկտեմբերին Ռուսաստան – Հայաստան միջտարածաշրջանային համագործակցության շրջանակներում անցկացվող ամենամյա «Երևան Էքսպո» ինովացիոն ցուցահանդեսին, որի շրջանակներում կայացել են հանդիպումներ ՌԴ մարզերի և Արարատի մարզի գործարարների միջև: Զննարկվել են գործարար համագործակցության խնդիրների վերաբերյալ հարցեր: Արդյունքում ձեռք է բերվել մի քանի նախնական պայմանավորվածություններ մարզում արտադրվող որոշ արտադրատեսակների հնարավոր արտահանումների վերաբերյալ:

Արարատի մարզպետարանը իր ակտիվ մասնակցությունն է ունենում ամենամյա անցկացվող Հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համաժողովների աշխատանքներին:

2017թ. հոկտեմբերի 5-ից 7-ը կայացված Հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային 6-րդ համաժողովի շրջանակներում Արարատի մարզպետարանը հանդիպում է ունեցել ՌԴ Ռոստովի մարզի պաշտոնական պատվիրակության հետ: Արարատի մարզպետարանը ակտիվ մասնակցություն է ունեցել համաժողովի պլենար նիստի աշխատանքներին և այդ համաժողովի շրջանակներում կազմակերպված կլոր սեղաններին:

2017 թվականի ընթացքում մարզպետարանում կազմակերպվել է հանդիպումներ Հայաստանի Հանրապետությունում Ռուսաստանի Դաշնության, Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատների ներկայացուցիչների հետ:

2016թ. դեկտեմբերի 26-ին Երևանում ստորագրվել է փոխըմբռնման հուշագիր ՀՀ Արարատի մարզի և ԻԻՀ Գիլանի նահանգի միջև եղբայրացման և սոցիալ-տնտեսական համագործակցության մասին:

2017թ. փետրվարի 14-ին ՀՀ Արարատի մարզպետը ընդունել է ՀՀ-ում ԻԻՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան պարոն Ս. Նաջադին:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են հարցեր՝ կապված ՀՀ Արարատի մարզի և ԻԻՀ Գիլանի նահանգի միջև ստեղծված համագործակցությունը զարգացնելու ուղղությամբ:

Իրանում՝ հունիսի 7-ին, կատարված ահաբեկչական հարձակման կապակցությամբ, հունիսի 8-ին Արարատի մարզպետի գլխավորած պատվիրակությունը այցելել է

Հայաստանում ԻԻՀ դեսպանություն, դեսպան պարոն Ս. Նաջադիին հանձնել է ԻԻՀ Գիլանի նահանգապետ Մոհամմադ Ալի Նաջաֆիին ուղղված ցավակցական ուղերձը և գրառում է կատարել սգո մատյանում:

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության նոյեմբերի 30-ի N 1117/17452-16 գրությամբ Արարատի մարզպետարանին է տրամադրվել ՀՀ Արարատի մարզպետին ուղղված ԻԻՀ Գիլանի նահանգապետի հրավերը:

Կարևորելով Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև երկողմ հարաբերությունների, մասնավորապես միջմարզային հարաբերությունների զարգացումը, Արարատի մարզպետ Ա. Գրիգորյանը սիրով ընդունել է ԻԻՀ Գիլանի նահանգապետի հրավերը:

Ընթացքի մեջ են այցի, պաշտոնական պատվիրակության կազմի և ժամանակացույցի հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքները:

Մարզպետարանը՝ 2017թ. ընթացքում ևս, իր աջակցությունն և անմիջական մասնակցությունն է ունեցել մարզի համայնքների և միջազգային այլ պետությունների տարածքային միավորների հետ՝ մասնավորապես Փ. Վեդի համայնքի և Ֆրանսիայի Սեն Մարտեն Դեր քաղաքի, Արտաշատի և Ֆրանսիայի Բլամարի քաղաքների եղբայրացման և համագործակցության վերաբերյալ համաձայնությունների ձեռք բերման և իրականացման գործընթացներին՝

- 2015թ. Արտաշատի քաղաքապետարանի պաշտոնական պատվիրակությունը այցելել է Բլամար քաղաք և ստորագրվել է Հայտարարություն՝ համաձայն որի, երկու քաղաքները ի նշան բարեկամության վերահաստատում են իրենց եղբայրացման երդումը, որը ստեղծվել է դեռևս 2013թ. հոկտեմբերին: Ի նշան բարեկամության Բլամար քաղաքում բացվել է Արտաշատի անունը կրող հրապարակ, որտեղ տեղադրված է «Արտաշատի արծիվ» հուշարձանը, իսկ 2016թ.-ի սեպտեմբերին Բլամար քաղաքի նույն հրապարակում բացվել է Արտաշատի անունը կրող շատրվանը: Արտաշատի քաղաքապետարանի պաշտոնական պատվիրակությունը պարբերաբար մասնակցություն է ունենում Ֆրանսիայի Հանրապետության Վալանս քաղաքում անցկացվող Ֆրանկաֆոնիայի երկրների ամենամյա համաժողովի աշխատանքներին:

- 2012թ. Ֆրանսիայի Հանրապետության Սեն Մարտեն Դեր քաղաքի քաղաքապետը ներկայացրել է նախաձեռնություն՝ Փ. Վեդի համայնքում Էկո տուրիզմը զարգացնելու նպատակով համայնքում ներդրումների իրականացնելու վերաբերյալ: 2017թ. ընթացքում շարունակվել են աշխատանքները Փոքր վեդու գյուղապետարանի և Ֆրանսիայի

Հանրապետության Սեն Մարտեն Դեր քաղաքի քաղաքապետարանի միջև Փոքր Վեդու համայնքում ստեղծելու հնարավորություններ Էկոտուրիզմը զարգացնելու համար:

Մարզպետարանը աջակցություն ցուցաբերել և անմիջական մասնակցություն է ունեցել ՀՀ միջազգային պայմանագրերով, միջազգային կառույցների կողմից մարզում իրականացվող տնտեսական ծրագրերին, մասնավորապես ՀՏՀՀ, ՀԲ, USAID, Ասիական զարգացման բանկ, Ֆրանսիական զարգացման բանկ միջազգային վարկային և հասարակական կազմակերպությունների կողմից մարզի տարածքում իրականացվող ծրագրերին:

2017 թվականի ընթացքում մարզում իրականացվել է ծրագրեր հետևյալ միջազգային կազմակերպությունների կողմից`

- Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով մարզի ոռոգման համակարգի կատարելագործման նպատակով` մեխանիկականից անցում ինքնահոս ոռոգման համակարգի, Քաղցրաշենի ինքնահոս ջրատարի և հարակից համայնքների ջրատարների կառուցում :

- Ֆրանսիական զարգացման բանկի միջոցներով մարզի ոռոգման համակարգի կատարելագործման նպատակով Վեդու ջրամբարի կառուցում:

- ՀԲ –ի կողմից իրականացվում է Արտաշատի հիվանդանոցի վերակառուցման աշխատանքները` շուրջ 1 մլրդ 570 մլն դրամ արժողությամբ:

2017 թ. սկզբից Ադիբեկյան հիմնադրամի միջոցներով իրականացվում են հետևյալ ներդրումային ծրագրերը`

- Մասիս քաղաքում կառուցվում է ընտանեկան մարզական համալիր: Ծրագրի արժեքն է շուրջ 1 մլրդ դրամ/ 2 մլն ԱՄՆ դոլար/, իրականացվել են ավելի քան 150 մլն դրամի աշխատանքներ:

- Մասիս քաղաքում իրականացվում է երիտասարդական կենտրոնի կառուցման աշխատանքները` ծրագրի արժեքն է 75 մլն դրամ: Ծրագրի աշխատանքները կավարտվեն 2018թ.:

Ադիբեկյան հիմնադրամի միջոցներով Մասիս քաղաքում և Նոր Կյուրին համայնքում իրականացվել է 85.5 մլն դրամի այլ բարեգործական ծրագրեր /Մասիս քաղաքի 1-ին դպրոցի ճանապարհի ասֆալտապատում, Նոր Կյուրինի մանկապարտեզի վերանորոգում և գույքի ձեռք բերում, Մասիս քաղաքում տարածքների ձեռք բերում հանգստի և ժամանցի գոտիներ կառուցելու համար/:

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի միջոցներով իրականացվում է Դաշտաքար գյուղի մանկապարտեզի կառուցում՝ 177 մլն դրամի, Աբովյան գյուղի մանկապարտեզի՝ 198 մլն դրամի, Արարատ գյուղի մանկապարտեզի կառուցում՝ 125 մլն դրամի ծրագրերի իրականացում:

«Առաքելություն Հայաստան» Հասարակական Կազմակերպության միջոցներով կազմակերպվել է Արարատի մարզի 140 ծերերի սպասարկում - 12.9 մլն դրամի:

16. ԸՆՏԱՆԻՔԻ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՎ ԵՐԵՒԱՆՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Համայնքների և ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունն ուղարկված գրությունների պատասխանների հիման վրա 2017 թվականին թարմացվել է առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների թվին պատկանող անձանց, երկկողմանի և միակողմանի ծնողազուրկ, հաշմանդամ երեխաների, ինչպես նաև երեք և ավելի անչափահաս երեխա ունեցող ընտանիքների, տվյալների շտեմարանը:

- Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ՝ 120
- Երկկողմանի ծնողազուրկ՝ 59
- Միակողմանի ծնողազուրկ՝ 1276
- Հաշմանդամ երեխաներ 795

Հաշվառվել են երեք և ավելի անչափահաս երեխա ունեցող թվով 4102 ընտանիքներ, որտեղ ապրում են 13987 երեխաներ: Իրականացվել են նրանց սոցիալական պաշտպանությանն ու հասցեական օգնությանն ուղղված ծրագրեր:

29 երեխաների նկատմամբ սահմանվել են խնամակալություն և հոգաբարձություն:

2017 թվականին մարզում հայտնաբերվել է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող 131 երեխա: Իրականացվել է երեխայի կյանքի պայմանների ուսումնասիրություն, կատարվել է կարիքների գնահատում և երեխաները ուղղորդվել են հատուկ և ներառական կրթություն իրականացնող հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ, իսկ 5 երեխա վկայագրվել է կրկնակի :

Մարզում հաշվառվել է 44 իրավախախտ երեխա: Ոստիկանության անչափահասների գործերով զբաղվող ծառայությունների հետ տարվել է համագործակցված աշխատանք՝ ուղղված նրանց սոցիալական վերականգնմանը և զարգացմանը: Համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է իրավախախտ անչափահասներին հաշվառել որպես կյանքի դժվարին իրավիճակում գտնվող երեխա և նրանց հետագա գործունեությունը վերցնել հսկողության տակ:

Կատարվել են կյանքի դժվարին իրավիճակներում գտնվող ընտանիքների կարիքների ուսումնասիրում և գնահատում, որի արդյունքում շուրջ 103 ընտանիքի հատկացվել է 1133 կտոր հագուստ և հիգիենայի պարագաներ:

Երեխաների խնամք և պաշտպանություն իրականացնող մանկատներից դուրս է գրվել և կենսաբանական ընտանիք վերադարձել 3 երեխա՝ նրանց կյանքի պայմանների ուսումնասիրության և կարիքների գնահատման հիման վրա:

Մարզպետարանի միջնորդությամբ սոցիալապես անապահով ընտանիքների թվով 55 երեխաներ իրենց ամառային հանգիստն անցկացրել են Հանքավանի << Հեքիաթների կիրճ >>, << Խոտոր ջուր >> և << Արագած >> ամառային ճամբարներում:

Կատարելով երեխայի կյանքի պայմանների ուսումնասիրություն և կարիքի գնահատում առանց ծնողական խնամքի մնացած 1 երեխա տեղավորվել է Երևանի << մանկան տուն >> ՊՈԱԿ-ում, 2 երեխա Հայկական բարեգործական հիմնադրամի << ՍՕՍ >> մանկական գյուղերում:

Նշված ժամանակահատվածում ստացվել է 1 դիմում՝ խնամատար ծնող դառնալու հնարավորության վերաբերյալ եզրակացություն ստանալու խնդրանքով: Դիմողի կենսապայմաններն ուսումնասիրելու նպատակով կատարվել է տունայց, կազմվել համապատասխան ակտ և ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրության հիման վրա տրվել է դրական եզրակացություն՝ խնամատար ծնող դառնալու հնարավորության մասին:

Կազմակերպվել և իրականացվել են ՀՀ Արարատի մարզպետարանի գեղերային հարցերով մշտական հանձնաժողովի նիստերը: Տեղի է ունեցել գեղերային հարցերով մշտական հանձնաժողովի 4 նիստ:

17.ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐԿՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

2017 թվականի ընթացքում պարբերաբար անցկացվել են հանրային լսումներ, քննարկումներ, բոլոր համայնքներում կազմակերպվել են հանդիպումներ ազգաբնակչության հետ: Ձեռնարկվել են համապատասխան միջոցառումներ՝ այդ հանդիպումների ընթացքում բարձրացված հիմնախնդիրներին լուծում տալու ուղղությամբ:

Մարզպետարանում գործող <<Թեժ գիծ>> հեռախոսակապով ստացված ահազանգերը օպերատիվ լուծում են ստացել:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում անցկացվել է մարզխորհրդի 4 նիստ և 17 խորհրդակցություն:

Համայնքի ղեկավարի սեփական և պետության կողմից պատվիրակված լիազորությունների, համայնքի ավագանու լիազորությունների իրականացման նկատմամբ տարածքային կառավարման նախարարի կողմից հաստատված ժամանակացույցով վարչական հսկողություն է իրականացվել մարզի 33 համայնքներում: Ուսումնասիրության արդյունքում հայտնաբերված թերություններն ու բացթողումները քննարկվել են և հետևողական աշխատանք է տարվել դրանց վերացման ուղղությամբ, որի մասին, համաձայն սահմանված կարգի՝ յուրաքանչյուր եռամսյակ տեղեկատվություն է ներկայացվել ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքների աշխատակազմերում զբաղվածների թվաքանակը՝ 1171, որից համայնքային ծառայության պաշտոններ են զբաղեցնում 551-ը, որից 100-ը՝ գլխավոր, 124-ը՝ առաջատար, 327-ը՝ կրտսեր պաշտոններ:

Վերապատրաստվել են թվով 34 համայնքային ծառայողներ և ստացել որակավորման համապատասխան տեղեկանքներ:

Համաձայն ժամանակացույցի՝ հայտարարվել է համայնքային ծառայողների թափուր պաշտոնները համալրելու 47 մրցույթ:

Ապահովվել է համայնքային ծառայության թափուր պաշտոնները համալրելու համար հայտարարված մրցույթների հրապարակայնությունը: Սահմանված ժամկետներում հայտարարությունները տեղադրվել են ցուցատախտակների վրա, մարզպետարանի ինտերնետային կայքում և Azdarar.am կայքում:

Սահմանված կարգով և ժամկետներում կազմվել և ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն է ներկայացվել համայնքային ծառայության թափուր պաշտոնները համալրելու համար հայտարարված մրցույթների ժամանակացույցերը, ձեռնարկվել են միջոցներ համայնքներում կադրային գործի վարման նկատմամբ վերահսկողության շրջանակներում հայտնաբերված թերությունների վերացման ուղղությամբ:

Անցկացվել է համայնքային ծառայողների 97 ատեստավորում:

ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարի 2009 թվականի հունվարի 26-ի N 05-Ն հրամանով հաստատված համայնքային ծառայողների գրանցամատյանի վարման կարգի համաձայն, առանձնակի ուշադրության է արժանացել մարզի համայնքապետարանների աշխատակազմերի համայնքային ծառայողների, այդ թվում՝ ժամկետային աշխատանքային պայմանագրով համայնքային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող, ինչպես նաև պաշտոնից ազատված անձանց վերաբերյալ գրանցամատյանները (Ձև1, Ձև2) սահմանված ժամկետներում և պատշաճ լրացված վիճակում ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարությանը տրամադրելու գործընթացը:

Մարզի 90 համայնքում ներդրվել է Համայնքային կառավարման տեղեկատվական համակարգը:

Ֆինանսական սուղ միջոցների պատճառով մարզի 5 համայնքներում /Լանջառ, Վարդաշատ, Գինեվետ, Ուրցալանջ, Դաշտաքար/ առայժմ գործընթացն ավարտված չէ:

90 համայնքներ ունեն համայնքային կայքեր /դոմեն հասցեներ/, Ռեալ IP – ներ և ապահովված են համապատասխան հզորության համակարգիչներով, ունեն վերապատրաստված մասնագետներ:

«Էլ-հասարակության և մրցունակության համար նորարարության» վարկային ծրագրի շրջանակում իրականացված՝ մարզի գյուղերում անլար ինտերնետ սարքերի մատակարարման և տեղադրման ծրագրի թվով 16 շահառու գյուղական համայնքներում՝ Արաքսավան, Ազատաշեն, Արմաշ, Բերդիկ, Գինեվետ, Դեղծուտ, Դաշտաքար, Երասի, Չանգակատուն, Լուսառատ, Հնաբերդ, Նոր ուղի, Նոր Կյուրին, Սիփանիկ, Վարդաշատ,

Վարդաշեն, WiFi երթուղիչ սարքեր են տեղադրվել, որոնք գործարկվում են և կիրառվում:

Մարզի տարածքում գործող ՉԼՄ-ների միջոցով պարբերաբար հաղորդումներ հեռարձակել են՝ ներկայացնելով մարզպետի, մարզպետարանի և մարզային ենթակայության կազմակերպությունների գործունեությունը, գոյություն ունեցող հիմնախնդիրները և կատարվող ծրագրերը, պարբերաբար հրապարակել առավել լայն կիրառություն ունեցող օրենքների և նորմատիվ իրավական ակտերի, դրանցում կատարվող փոփոխությունների վերաբերյալ հաղորդագրություններ՝ տալով պարզաբանումներ և մեկնաբանություններ

Արդեն մարզի Արտաշատ, Արարատ, Մասիս և Այգեպատ համայնքներում ավագանու նիստերի հեռարձակումն իրականացվում է առցանց: 2018 թվականին նախատեսվում է այն իրականացնել Վեդի քաղաքում:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2017 թվականին մարզի 11 համայնքներում համայնքի ղեկավարների ընտրություն է եղել, 1 համայնքում՝ ավագանու ընտրություններ:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Մարզի համայնքների և հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայությունների կողմից իրականացված գործառնությունների կանոնակարգման նպատակով կատարվել են համակարգված աշխատանքներ:

«Չինսպարտության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջների, ինչպես նաև ՏԻՄ օրենքի 36-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համայնքների ղեկավարների պարտադիր լիազորությունների կատարման ուղղությամբ զինկոմիսարիատների, աշխատակազմերի քարտուղարների, ԶԿԱԳ տարածքային բաժինների պետերի և առանձին համայնքային ծառայողների հետ համագործակցված աշխատանքներ են տարվել:

Յուրաքանչյուր ամիս աշխատակազմերի քարտուղարներն այցելել են տարածքային զինկոմիսարիատներ՝ կցագրված ռեսուրսի ընթացիկ փոփոխություններ կատարելու գինակոչիկների հաշվառման գրանցամատյաններում, ինչպես նաև լրացուցիչ հրահանգներ ստանալու համար:

Մարզի բոլոր համայնքներում կազմվել և հաստատվել են համայնքների քաղաքացիական պաշտպանության պլանները:

«Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի գ/կետի պահանջների կատարման ուղղությամբ համայնքներում ստեղծվել են համապատասխան կազմավորումներ, արագ արձագանքման խմբեր, տարհանման հանձնաժողովներ:

«Քաղաքացիական պաշտպանության մարզային ծառայությունների ստեղծման և գործունեության կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2003թ. թիվ 384-Ն որոշման համաձայն ստեղծված են մարզային ԶՊ ծառայություններ՝ ինժեներական, կոմունալ - տեխնիկական, բժշկական, էներգետիկայի և լուսաքողարկման, առևտրի և սննդի նյութատեխնիկական մատակարարման, կապի և ազդարարման, բույսերի և կենդանիների պաշտպանության, հասարակական կարգի պահպանության, տրանսպորտային, բնակչության հատուկ սպասարկումների, որոնց պատրաստականության ապահովման ուղղությամբ անցկացվել է շտաբային վարժանքներ, կազմվել են աշխատանքային պլաններ, անցկացվել են պարապմունքներ: Առկա են մարզի ԶՊ ծառայությունների պլանները և ծառայությունների անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

Արարատի մարզում 2017 թվականի ընթացքում թվով 30 համայնքներում իրականացվել են շտաբային ուսումնավարժություններ:

Մարզի 95 համայնքներում ստեղծվել են արտակարգ իրավիճակների հետևանքով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պատճառված վնասները գնահատող հանձնաժողովներ: Ճշգրտվել են համայնքների «Ռեժեղ երկրաշարժի դեպքում բնակչության պաշտպանության կազմակերպման» պլանները:

Համաձայն Արարատի մարզպետի կողմից հաստատված պլանի՝ 2017 թվականի ընթացքում մարզպետարանի և մարզի կազմակերպությունների՝ թվով 74 մասնագետներ վերապատրաստվել են ՀՀ ՏԿԱԻՆ « Ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիա» ՊՈԱԿ-ում: Ուսումնասիրվել են մարզի 95 համայնքների ազդարարման համակարգերը: Տարվա ընթացքում իրականացվել են աշխատանքներ՝ մարզում կառավարման, կապի և ազդարարման համակարգի բարելավման ուղղությամբ: Մարզում առկա շճակների թիվ 75 է, որից սարքին վիճակում է 37 -ը, 31 համայնքներում բնակչության ազդարարումն իրականացվում է էլճակների միջոցով, իսկ մնացած համայնքներում բարձրախոսների և այլ ազդարարման միջոցներով:

ՀՀ Ոստիկանության, Արտաշատ քաղաքում տեղակայված ՌԴ սահմանապահ զորամասի և մարզի տարածքում տեղակայված ՊՆ թվով 3 զորամասերի հետ կազմվել են փոխհամագործակցության պլաններ, ինչպես նաև իրականացվել է համագործակցություն՝ մարզի սննդամթերքի անվտանգության և անասնաբուժական պետական տեսչության Արարատի մարզային կենտրոնի և ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության Արարատի մարզային կենտրոնի ու շահագրգիռ այլ կազմակերպությունների հետ:

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մարզում գործում են 10 քաղաքական կուսակցությունների տարածքային և մարզային բաժանմունքներ, 50 հասարակական կազմակերպություններ, որոնցից 13-ը ակտիվ գործունեություն են ծավալում:

Այս աշխատանքները հնարավոր է եղել իրականացնել ՀՀ Նախագահի, ՀՀ վարչապետի, ՀՀ կառավարության հետ սերտ համագործակցության և իհարկե մարզպետարանի ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների ամենօրյա աշխատանքի արդյունքում: